

[ספרו לנו האבות של אותו המקום, אודות אבא גרגוריוס הביזנטי ותלמידו.
 אבא גרגוריוס איש פראן, שהתגוררו באיזה אל בים האדום. באיזה לא היו מיס,
 והם הביאו מן היבשה את המים לשמושם, שהרי היה להם רפטודה, שבה יצאו והביאו
 (את המים). יום אחד הם הורידו את הרפטודה לים, כשהם קושרים אותה לאיזה
 סלע. אולם בלילה הזה קם בחשול עז, נקרע החבל והרפטודה אבדה. כך נשאר האבות
 הללו, בלי כלי^{Ge} שבאמצעותו לובילו את המים. אחרי שמונה חודשים, אפוא,
 באו בזריזים מראיתו ומצאו אותם מתים. וגם מצאו את הכתובת הזאת על גבי שריונו של
 צב: אבא גרגוריוס איש פראן, נפטר אחרי שלא שחה מיס 28 יום, ואני ביליתי
 37 ימים מבלי לשתות. ומצאנו את גופותיהם שלמות, ולקחנו אותן וקברנו בראיתו.]

[באנו לאבא סטפנוס איש קפרוקיה בהר סיני, והוא ספר לנו כך. כאשר ישבתי בראיתו,
 לפני שנים, הילתי ככנסיה ביום החמישי של סעודת האדון. בזמן שנערך טקס העלאת
 הקורבן הקדוש, וכל האבות נכחו בו, הנה ראיתי שני מתבודדים נכנסים לכנסיה,
 והם היו ערומים ואף אחד מן האבות הבחין בכך שהם ערומים, חוץ ממני. לאחר
 שהשתתפו באכילת גופו ודמו של האדון, יצאו מן הכנסיה והסתלקו. אולם אני
 יצאתי לחד אתם. אחרי שלצאנו, אפוא, השתחוויתי לפניהם ואמרת: "עשו בי חסד,
 קבלוני אתכם". אז הבינו שהבחנתי בהיותם ערומים, ואמרו לי: "טובה ישיבתך פה,
 השאר". אך אני שוב הפצתי בהם שיקבלוני אתם, אז אמרו לי: אינך יכול להתלוות
 אלינו. שב פה, כי הכי טובה ישיבתך (במקום הזה). ואחרי שערכו תפילה למעני,
 לפני עליני צעדו ברגל מעל מי הים האדום ועברו את הים].

בקרתי אצל^{יא} אבא זוסימוס איש קלזיקיה בהר סיני, בשבתי בסיני. אכן הזקן
 דחה את ההגמונות ושם לתאו: כי הרי היה סגפן גדול. והוא ספר לי את הספור
 הזה. בהיותי צעיר, עזבתי את הר סיני ויצאתי אל ארץ עמון, כדי לשבת שם
 בתא. במקום הזה מצאתי זקן עוטה גלימוס סיא' זקן. וכשראה אותי הזקן, לפני
 לחבקני, אמר לי: "מדוע באת הנה, זוסימוס? שוב למקום שממנו באת, כי הרי

אינך יכול להשתקע כאן". אני חשבתי אפוא שהוא תכיר אותי, והשתחוויתי לפניו, באמרי: "עשה עמי חסד, זקן נהדר, מאלפה הנך מכיר אותי?" והוא ענה לי: "לפני יומים, הופיע לי מישהו שאמר לי: הנה יבוא אליך נזיר בשם זוסלמוס. אל תרשה לו להשאר כאן. אכן אני רוצה להפקיד בידיו את כנסית בבילון שבמצרים". ושתק (הזקן) ושלח אותי מפניו, הונחק ממני כמרחק השלכת אבן; ושם נשאר שעתים (שקוע) בתפילה ויאהר-כך בא אלי ונשק את מצחי ואמר לי: "אמנם כן, בני, טוב שבאת. אכן האל הובילך הנה, כדי שתקבור את גופתי". ובכך שאלתי אותו: "כמה שנים הנך עושה פה, אע"פ?" ואמר לי: "אני ממלא 45 שנה (במקום הזה)", ונראו לי פניו כאש. ואמר לי: "שלום עליך, בני, והתפלל למעני" ובאמרו זאת, השכיב את עצמו, ונפטר עבד האל. ואני חפרתי וקברתי אותו, ואחרי יומים הסתלקתי בהללי את האל.

124

ספר לנו הזקן גם את הספור הזה. לפני 22 שנה עליתי לפורפיריטיס, כדרכי לשבת שם, ולקחתי גם את תלמידי ליהנס אתי. בבואנו, אפוא, מצאנו שם שני מתבודדים והשתקענו בקרבתם. אחד מהם היה איש מליטינה, בשם תיאודורוס, והשני פאולוס, מארץ הגלטים. ותיאודורוס היה ממנזרו של אבא אבתלמיוס. והם לבשו גלימות מעור תאו. אני נשארתי שם כשנתים: ישבנו במרחק כשתי סטאדיות זה מזה. ובכך, יום אחד, בעוד יושב תלמידי ליהנס, נשך אותו נחש, ומיד מת כשהוא שופע דם מכל אברי גופו. במצוקתי, אפוא, באתי לשני המתבודדים, וכשראו אותי מזועזע ומוכה צער, לפני שאגיד דבר כלשהו הם אמרו לי: "מה יש, אבא זוסלמוס? האם מת תלמידך?" ענית להם כן. והם באו אחרי ובראותם אותו שוכב על הקרקע, אמרו לי: "אל תהיה עצוב, אבא זוסלמוס. האל בא לעזרתך". וקראו את האח באמרם: "אח ליהנס, התעורר, הזקן צריך אותך". ומיד קם האח מן הקרקע. ואחרי שחפשו את החיה ותפטו אותה, חתכו אותה לשבים תחת עינינו. אז אמרו לי: "אבא זוסלמוס, טע לטיני. אכן האל רוצה להפקיד בידיך את כנסית בבילון". מיד, אפוא, אנחנו הסתלקנו. וכשהגענו לטיני אחרי ימים מעטים תאבאס של הר סיני שלח אותי ושנים אחרים לאלכסנדריה (לשליחות). וה[פטריארך] של אלכסנדריה, אבא אפולינירוס המבורך ביותר, מינה את שלושתנו להגמונים: אחד של הליופוליס, השני של ליאונטופוליס, ואותי של בבילון.

ספרו לכו אחרים מביין האבות של סיני, אודות אבא סרגיוס המתבודד, ואמר:
כשהוא שהה בסיני, מנהל המשק עשה אותו ממונה על הפרדות. יום אחד, אפוא,
בהיותו בדרך, הנה אריה שכב על השביל; וכשראוהו, הפרדות ונהגי הפרדות, אחוז
בהלה, הסתלקו. אז אבא סרגיוס הוציא מנרמילו ככר לחם ($\sigma\lambda\alpha\gamma\epsilon\sigma$)
בא אל האריה ואמר לו: "לקח את מנחת האבות והסתלק מן הדרך, שבוכל לעבור".
אז לקח האריה את הלחם והסתלק.

ספרו לכו האבות של אותו המקום הקדוש אודות אבא אורבטוס, שביום ראשון אחד
נכנס לכנסייה אחרי שפך את כותנתו ולבש את השער החוצה. בהיותו עומד במקום
המקלה ($\sigma\mu\lambda\alpha$), אמרו לו תושבי המקום: "זקן נהדר, מדוע הנך נכנס כן
ועושה אותנו לשחוק לפני הזרים?" ענה להם הזקן: "אתם הפכתם את טבני, ואף
אחד לא אמר לכם דבר: ואני כל הפכתי את כותונתי, הנכנס מאשימים אותי? לכו,
[ישרו מה שהפכתם] וגם אני אישר את מה שהפכתי".

* * *

ספרה לנו אמא דמיאנה המתבודדת, אמו של אבא אתנוגנס, ההגמון של פטרה, ואמרה כך. היה אב מִזֵּר כהר סיני הקדוש, בשם גיאורגיוס, אדם נהדר וסגפן. בשבת הגדול, בשבתו כח/ו, בא לאבא גיאורגיוס הזה חשק: רוצה אני - הוא אומר - לחגוג את התחיה הקדושה בעיר הקודש ולהשתתף במסטריות הקדושות בכנסיה התחיה הקדושה של המשיח אדוננו. במשך כל היום, אפוא, המשיך הזקן להרהר על המחשבות הללו, ולהתפלל: וכשהגיע הערב, בא תלמידו ואמר לו: "ברשותך, אבי, (נלך) לתפילה? ענה לוהזקן: "לך: ובעת קבלת לחם הקודש, בוא הנה, ואני אלך". ובשאר הזקן בתא. ובכך, כאשר הגיע זמן אכילת לחם הקודש בכנסיה האנסטסיס, הזקן מצאאת עצמו ליד ההגמון פטרוס המתבודד, והוא נתן לו את הלחם הקדוש יחד עם הכומרים. כשראה אותו, אפוא, שאל הפטריארך את מנס, המזכיר (*εὐχρηστος*) שלו: "מתה הגיע האבא ~~ל~~ של סיני?" ענה המזכיר: "בתפילותיך, אדוני, לא ראיתי אותו, אדוני, אלא רק עכשיו". אז אמר הפטריארך למזכיר: "הגד לו לא להסתלק, כי אני רוצה שיאכל אתי". הלך המזכיר ואמר לזקן: והוא אמר: "ועשה רצון האל". כשסיים הזקן את התפילות והשתחויה לקבר הקדוש, אפוא, מצא את עצמו בתאו. והנה תלמידו דפק ואמר: "אבי, ברשותך, בוא לקבל את לחם הקודש". והזקן בא לכנסיה עם תלמידו והשתתף במסטריות הקדושות. אולם הארכיאפיסקופוס פטרוס הצטער ש(האבא) לא שמע בקולו, ואחר החג שלח לזקן מכתב וגם להגמון פראן, אבא פוטיוס, ולאבות הר סיני, כדי שביאו את האבא לפניו. ובכך, כשהגיע נושא המכתבים ומסר את האגרות, שלח (הזקן) שלושה כומרים, אבא סטפנס איש קפדוקיה הגדול, אבא דוסימוס (גם אֵנֶה הזכרנו כבר), ואבא ~~א~~ דולקטיוס הרומאי, אל הפטריארך, והתנצל הזקן בכתבו כך: "חלילה לי, אדוני הקדוש ביותר, לזלזל בשליח כבודו". ועוד כתב: "ידע הוד קדושתך, כי בעוד ששה חודשים עלינו להתליצב בחד לפני אדון המשיח אלקנו, ושם אשתחוה לפניך. יצאו הכומרים ומסרו את המכתב לפטריארך, ואמרו (ללו) שהזקן לא יצא לפלשתינה כבר שנים רבות. והראו גם את המכתב של (הגמון) פראן, המעיד בו כי כשבעים שנה לא יצא הזקן מהר סיני הקדוש; ואילו פטרוס הנשגב והמתון (הביא) כעדים את ההגמונים שבוכחו אז ואת הכמורה, אשר טענו: אנחנו ראינו את הזקן וכולנו נתנו לו את בשיקת השלום הקדושה. ובכך, כעבור ששה חודשים, נפטרו הזקן והפטריארך, לפי נבואת הזקן.

ספרה לנו אותה אמא דמיאנה גסאת הספור הבא: לפני הסתגרותי, כיום ששי חיליתי

וחלקה שתי מעות לכל אלה שהיו בכנסיה. אני הכרתי אותה, כי פעמים רבות היא נתנה לי. ובכך, יום אחד קרובת משפחה שלי ושל הקיסר מאוריקיוס האדוק ביותר באה לעיר הקדושה להתפלל ונשארה שנה. לקחתי אותה, אפוא, ובאתי לכנסית קוסמס ודמיאנוס. ובכך, כשהיינו בבית התפילה, אמרתי לקרובתי: "ראי, גברתי, באה זקנה אחת שמחלקת שתי מעות: קחי אותן, אל תתיהרי." אך היא שאלה במורת רוח: "מצווה עלי לקחת? אז אמרתי לה: "כן, תקחי, כי אישה זו גדולה בפני אלקים: אכן כל השבוע היא צמה, ומה שהנה מרוויחה מעבודתה במשך השבוע היא מחלקת לבמצאים בכנסיה. והנה אלמנה כבת שמוניס. קחי אפוא את המעות ותני אותן גם את למישהו אחר: רק אל תדחי את קורבן הזקנה! בעוד אנו מדברות ק, הנה באה הזקנה וחלקה, ובבואה היא נתנה בשלווה ובשקט מוחלט. ובתנה גם לקרובתי כאמרה: "קחי את אלו ותאכלי." כשהסתלקה, אפוא, הבנו כי האל גילה לה את מה שאמרתי: קחי את המעות ותתני לאביון. היש שלחה אפוא אחד מעבדיה וקנתה בשתי המעות גרעיני תורמוס ואכלה אותם, והצהירה באלקים שהיו מחזקים ככבש, כך שהתפעלה והללה אתהאל הנותן חסד לעבדיו.

בקרנו אצל אבא אתנסיוס בלאורה של אבינו הקדוש סבאס וספר לנו ואמר: שמעתי את אבא אתנוגנס, ההגמון של פטרה, בנה של אמא דמיאנה, מספר את הספור הזה. לטבתי יוהנה היה אח בשם אדלפיוס הגמון אויבסוס, והיתה לה גם אחות, אם מנזר הנשים (בעיר). יום אחד בא ההגמון למנזר לבקר את אחותו. ובהכנסו לחצר הפנימית של המנזר, ראה אחת האחיות אחוזת דבוק וזרוקה על הרצפה. קרא אפוא ההגמון את אחותו ואמר לה: "הנאה לך לראות איך האחיות הזאתססבבלת בידי השטן וממטה חרפה על עצמה? האם לא ידוע לך שאת נושאת באחיות כל האחיות, בתור אם מנזר?" אך היא אמרה לו: "ומה אני יכולה לעשות נגד השטן?" והשיב לה ההגמון: "ומה את עושה כאן שנים כה רבות?" וערך תפילה ההגמון וטחר את הנזירות. ועוד ספר לנו אותו אתנסיוס, אודות אותו הגמון אדלפיוס, ששמע את אמא יוהנה אחותו מספרת: כאשר האפיסקפוס של קונסטנטינופוליס יוהנס כריסוסטומוס הוגלה לקוקוסון, הוא שהה בביתנו. בזמן הזה, אפוא, היה לנו חופש דבור ואהבה גדולים בפני האל. ובכך, אחי אדלפסוס אמר, כי "כאשר מת יוהנס קמבורד בגלות, היה לי צער בלתי נסבל שאדם זה, המורה של העולם, שבדבריו קינין את כנסיות העול, ימות תמות לסגר. והתגלותו לאלקים בהרבה צמחה לי שם

מזכור, הנהגה הנהגה אלם הסטוריאליזם. וגם, אחריו שהסגולות, רק יום-אחד

התפשטתי מגשמייתי וראיתי אדם יפה תאר, שאחזני ביד למנוח והובילני למקום מלא אור ותהילה, והראה לי את מבשרי האדיקות ומורי הכנסייה. אני אכן - הוא אומר - הסתכלתי סביב כדי לגלות את מי שרציתי לראות, את ליוהנס הגדול היקר שלי. ובכן, אחרי שהראה לי את כלם ואמר לי את השם של כל אחד, שוב תפס את ידי והובילני החוצה. אך אני באתי אחריו בלב מלא צער, כי לא ראיתי בין האבות את ליוהנס הקדוש. בצאתי, אפוא, הממונה על השער אמר לי: "אף אחד שנכנס הנה לא יוצא בצעף". אז אמרתי לו: "זאת (סיבת) הצער שלי, כי לא ראיתי בין שאר המורים את האהוב לי מכלם, ליוהנס הגמון קונסטנטינופוליס" והוא השיב לי: "אתה מתכוון ליוהנס של חרטה? איש החי בבשרו לא יכול לראות אותו, כי הוא נמצא שם, איפה כיסא האדון".

129

עוד סיפר לנו אותו אבא אתנסיוס, ששמע את אבא אתנוגנס הגמון סטרה מספר, שהיה בארצו נזיר עמוד וכל הבאים אליו דברו אתו כשהם עומדים למטה, משום שלא היה לו סולם. אף פעם נזיר היה אומר לו: "אני רוצה להגיד לך מחשבה" ההוא היה עונה לו בקול מתון: "בוא לבסיס העמוד", והיה הולך להלן אחר של העמוד; וכך היו מדברים זה עם זה, ואף אחד מן האחרים שעמדו שם לא שמע את דבריהם.

אבא אתנסיוס סיפר אודות אותו נזיר העמוד גם את הספור הזה. שני אוכלי עשבים שאהבו מאד איש את רעהו, במשך שנים רבות בקרו אצלו שניהם ביחד, מבלי לבוא אף פעם בנפרד. ובכונן יום אחד, בא האחד לבקרו בלא ידיעת רעהו, ולמרות שדפק לדלת שעות רבות, לא נאות הזקן לפתוח לו, כך שנמאס לו והסתלק. בדרכו חזרה פגש אותו חברו, שגם הוא בא לנזיר העמוד: והביאו חזרה עמו, כדע ששניהם יבואו יחד אל הזקן. ובכן, כשדפק לדלת, הורה הזקן שהאחרון יכנס לבדו. נכנס אפוא האחרון והתחיל לבקש מן הזקן להכניס גם את השני. אולם הזקן אמר שאינו יכול לקבל אותו: ולאחר שהוא המשיך להפציר בו שעות רבות, אמר לו הזקן: "האל פנה לו עורף, בני, ואיננו יכול לקבלו". וכשחזרו הביתה, אחרי יומיים הוא מת.

אמר אותו אבא שתססיוס: אבותינו שמרו על ההתאפקות והדלות עד מות: אך אנו הרחכנו את קבותינו וארנקינו. ועוד אמר הזקן: בזמן אבותינו נזהרו מאד להמנע מהסחח הדעת: אך עתה מה שתופס אצלנו זה הקדרה ועבודת הידיים. סיפר לנו אבא אתנסיוס גם את הספור הזה. באה לי פעם המחשבה הזאת: מה בכלל צפוי לנאבקים וללא נאבקים? והתפשטתי מגשמיותי, ובא אלי מישהו שאמר לי: בוא אחרי. והוביל אותי למקום מלא אור, והעמידני ליד שער, שאי-אפשר לתאר את מראהו (הנפלא); ושמענו מבפנים (קול) כאילו של המון אין ספור המהלל את האל. וכשדפקנו, שמע מישהו מבפנים ושאל: "מה רצונכם?" אמר המדריך שלי: "רצוננו להכנס." אך הוא ענה באמרו לי: "איש לא נכנס הנה, שחי בזלזול: אם כן, אם אתם רוצים להכנס, תלכו להאבק, מבלי לחשב כלל אחדברי העולם ההבלי הזה."

131

סיפר לנו פרוקופיוס, הפרקליט איש פורפי ראיון, אודות אבא זכאיוס, את הספור הבא. שני בני למדו בקיסריה. ובכך, היתה בקיסריה מגפה גדולה, ואני היתי במצוקה קשה בגלל ילדי, שמא ימותו, ולא ידעתי מה לעשות. אכן אמרתי לעמני: אם אשלח (מישהו) כדי לקחתאותם, לא ניתן להמלט מחמת אלהים. אבל שאיר אותם שם? ימותו חלילה ולא אראה אותם. ובכך, משלא ידעתי מה כדאי לעשות, אמרתי: אלך לאבא זכאיוס, ומה שליגיד לי, אעשה. הלכתי אפוא לכנסית ציון הקדושה - כי הרי שם הוא שהה תמיד - ולא מצאתי אותו. אז נכנסתי לחצר הפנימית של כנסית אם האל הקדושה, ומצאתיו עומד בפגנת החצר וספרתי לו על בני. אחרי ששמע (את דברי), פנה מזרחה והביט בשמים בכוונה גדולה כשעתיים מבלי להגיד דבר. אז פנה אלי ואמר לי: "היה בטוח, אל תעצב: ילדיך לא ימותו במגפה, אלא לתוך, בעוד יומיים תחדל המגפה מקיסריה." (וזה קרה לפי דבריהזקן. זה מה שספר לנו פרוקופיוס הפרקליט, כמו שאמרתי).

132

אבא קיפריאנוס, המכונה "קוקולס", שמנזרו שוכן מחוץ לשער של קיסריה, ספר לנו, בבואנו לבקרו, ואמר: כשהשתוללה בעיר הזאת המגפה האכזרית והנוראית החיא, הסתגרתי בתאי והתחננתי לרחמי האדון, שמול עלינו ויסיב אתחממתו שעל ראשינו. ובא אלי קול שאמר: אבא זכאיוס זכה בחסד הזה.

ספר לנו סרקני עובד אלילים אחד (מ) תושבי קליסמה את הספור הבא:
 הלכתי להר של אבא אנטוניוס כדי לצוד. ובכך בבואי ראיתי על ההר נזיר
 יושב ומחזיק ספר וקורא. התקרבתי אפוא אליו כדי לשדוד אותו ואולי אף להרגו.
 ובעוד אני בא קרוב לו, הושיט את ידו הימנית כנגדי ואמר: "עמוד!" ואבי
 ביליתי שתי יממות מבלי שיכולתי בשום פנים לדוז מן המקום. אז אמרתי לו:
 "באלקים שאתה עובד, שחרר אותי". והוא אמר לי: "לך בשלום". וכך יכולתי
 להסתלקמך המקום שבו הייתי.

היה באיזור הירדן הקדוש מתבודד בשם תיאודורוס. הלה בא לתא שלי ואמה:
 "עשה עמי חסד, אבא יוהנס, וחפש לי ספר שיכיל את כל הכרית החדשה". אחרי
 חפושים, אפוא, נודע לי כי לאבא פטרוס, מי שמונה אחר כך אפיסקופוס של חלקדון, יש
 קלכתי אפוא ואמרתי לו והוא הראה לי (ספר) עשוי קלף יפהבבעות. שאלתי
 אותו כמה זה עולה, והוא אמר לי שלושה מטבעות זהב. ועוד שאל אותי: "האם
 אתה עצמך רוצה לקנות (אותו), או מישהו אחר?" עניתי לו: "האמן לי, אבי,
 מתבודד רוצה אותו". אז אמר לי אבא פטרוס: "אם מתבודד הוא שרוצה אותו, קח אותו
 כמתנה. הנה גם שלושה מטבעות זהב, ואם הספר ימצא חן בעיניו, שיקח אותו:
 ואם אינו מוצא חן בעיניו, הרי לך שלושה המטבעות, תקנה לו כמו שהוא רוצה".
 ובכך, אני לקחתי (את הדברים) והבאתי אותם למתבודד. הוא קבל את הספר
 וסר למדבר. ובכך, עשה (שם) חודשיים המתבודד ו(אחר כך) חזר ובא לתא שלי
 ואמר: "אתה יודע, אבא יוהנס, שמציקה לי המחשבה שקבלתי את הספר כמתנה?"
 אמרתי לו: "אל תצטער, אבא פטרוס הנו עשיר וטוב לב, והוא שמח על כך".
 ושוב אמר לי המתבודד: "לא אנוח אם לא אתן לו את מחירי". אז שאלתי אותו:
 "האם יש לך ממה לשלם את המחיר?" השיב לי: "לא. אבל תן לי סק, כדי
 שאתלבש". כי הרי היה ערום. נתתי לו אפוא את הסק ומעטפת ישנה והוא הלך
 לעבוד בבנין במאגרי שבנה הפטריארך, יוהנס שמו, בסני [סליגמה]. וכאשר
 היה מקבל את השכר היומי של חמש [חשע] מעות, הלה בא אפוא אצלי בלאורה
 של האיליוטיים: הלה אוכל רק עשרה גרעיני תורמוס ליום ועובד כל היום.
 וכאשר אסף אפוא משכרו (את ערכו של) שלושה מטבעות זהב במעות, אמר לי:
 "קח את הכסף ותן לו: ואם לא ירצה (לקבלו), תחזיר לו את הספר!" אני הלכתי

אפוא לאבא פטרוס לומר לו את הדברים הללו: אך הוא לא רצה לקבל, לא את המזומן ולא את הספר: ובכל זאת לחצתי עליו לקבל את הכסף ולא לדחות את עמל המתבוסס; והוא קבל אותו. ואני חזרתי ונתתי את הספר למתבודד, ובשמחה הוא חזר למדבר.

135

בליקרנו במנזר הסריסים ליד הירדן הקדוש, אני ואחי סופרוניוס, וסיפור לנו אבא ניקולאס, הכומר של אותו מנזר, את הספור הבא. בארצי - הוא בא מליקיה - יש מנזר בתולדות המונה כארבעים נפשות. במנזר הזה, אפוא, החליטו חמש בתולדות להמלט בלילה מן המנזר. ולקחת לעצמן בעלים. ובכך, לילה אחד, כשכל הנזירות ישנות, ברגע שרצו לקחת את אדרותיהן ולברוח, פתאם כל החמש נאחזו בדבוק. וכשקרה הדבר, לא יצאו יותר מן המנזר, אלא הביעו תודה לאל והודו על חטאייהן, באומרין: מודות אנו לאל הנדיב ביותר שהביא עלינו את הלקח הזה, כדי שנפשינו לא יאבדו.

136

ספר לנו אבא יוהנס, הכומר של מנזר הסריסים, כי שמע מאבא סיסניוס המתבודד את הספור הבא. יום אחד הליתי במערה שלי, ליד הירדן הקדוש, ובעוד אני שר את תהילי השעה השלישית, הנה באה אישה סרקנית ונכנסה למערת. היא העמידה את עצמה בפני והתפשטה. אולם אני לא הזדעזעתי, אלא ערכת את תסילתי בכל השלווה וביראת שמים, וכשסימתי, אמרתי לה בעברית [ססורית]: "שבי, כדי שאדבר אתך, ואז אעשה מה שאת רוצה". היא התישבה, ואז שאלתי אותה: "האם את בוצריה או פגאנית?" והיא אמרה לי: "בוצריה". עוד שאלתי אותה: "כלום את לא יודעת מה העונש הצפוי לזונות?" והיא ענתה לי: "כן, אני יודעת". אז אמרתי לה: "אם כן, מדוע את רוצה לזנות?" והיא ענתה לי במילים הללו: "כי הנני רעבה". אז אני אמרתי לה: "אל תזני, ותבואי כל יום [ואם ירצה האל אָתן לך אחמזובך". והיא הלחה באה אפוא יום יום] וממה שספן האל נתתי לה את מזונה, עד אשר עזבתי את המקומות הללו.

137

עוד ספר אותו אבא יוהנס: כשהליתי צעיר, שאפתי ללכת אל האבות הנוהדדים והמפורסמים, כדי לקבל את ברכתם ולהשיג תועלת מפייהם. שמעתי אפוא על אבא קליניקוס הגדול,

זה של מנזרו של אבא סבאס, המסוגר, ובקשתי מאחד ממקורביו שיובילני אליו.
ובכן, באתי אליו. והאח שתביא אותי התיישב ליד תלוננו ושוחח אתו זמן רב.
ואני חשבתי בלבי, שהזקן לעולם לא ראה אותי ואינו מוכן לקבלני. ובכן,
האח ההוא התרחק, והפנה אותי לגשת ולחבץ את הזקן ולקבל את ברכתו, ואמר לו: "התפלל גם
למען עבדך הזה, אבי, כי בא הנה בראשונה
יְסֻמְרָהּ, בני, אני מזהה אותו. אכן, לפני עשרים יום ירדתי לירדן הקדוש
והוא בא לקראתי בדרך ואמר לי: התפלל למעני, ואנישאלתיו: "מה שמך?" וענה
לי: יוהנס, ומאז אני מכיר אותו". כשמעתי זאת; אפוא, ידעתי שכאשר קבעתי בלבי
לבוא אליו, האל גילה לו גם את שמי, ומי אני.

138

הזקן סיפר לנו גם את הספור הזה. כשהיה אבא סרגיוס מתבודד ברובה, אחרי
תקופת התבודדותו בטיני, שלח הנה למנזר נזיר צעיר כדי שיוטבל. ומאחר ששאלנו
את סיבה, מדוע הוא מקבל את הטבילה, ספר לנו אבא סרגיוס, משרתו של אבא
סרגיוס: הלה בא בבקשה להשאר אתנו במדבר, ואני בתור משרת קבלתי אותו,
אחרי שהזהרתיו בהזהרות רבות, שלא (יכניס) את עצמו באורח חיים כזה ללא שקול;
אולם כשהבחנתי בעמידתו על דעתו, לקחתיו ובאתי לזקן. והזקן ישר כשראה אותו,
לפני שאגיד דבר, שאל אותי לחוד: "מה רוצה האח הזה?" ואני עניתי לו:
"הוא מבקש להשאר אתנו". אז אמר לי הזקן: "האמן לי, אחי, הלה לא הוטבל.
אז הבא אותו למנזר הסריסים ו(שם) ידאגו שיוטבל בירדן הקדוש". ואני נדהמתי
מדבריו ושאלתי את האח, מי הוא ומאין בא. הוא אמר שהינו מן המערב; והוריו
קינם פגאנים, ואיננו יודע אם קבל את הטבילה או לא. אז, אפוא, אחרי
שלימדנו אותו, דאגנו לטבילתו בירדן הקדוש והוא נשאר בפנזר ובתן חודה מאל.

139

אודות אבא סרגיוס המתבודד הזה, ספר לנו אבא סרגיוס הארמני, תלמידו,
(את הספור הזה). אבא גרגוריוס, ראש הלאורה של פרן, הפציר רבות שאביא אותו אל הזקן.
ובכן, יום אחד, הובלתי אותי אל הזקן: אז היה הזקן באזור ים המלח. כשראה
אותו הזקן, אפוא, חבק אותו בשמחה רבה, הביא מיס ורחץ את רגליו, ובמשך כל
היום שוחח אתו על תועלת הנפש; ולמחרת שחררו. כשעזב אבא גרגוריוס, אפוא,
אמרתי לזקן: "אתה יודע, אבי, אני הזדעזעתי, כי הבאתי אל כבודך אפיסקופים

ימים וכוונתם לאחרי, ואלו סוּמְרָהּ / ירצו אל אבא סרגיוס (לכא)
אפיסקופים גלגלי. "אלא איך לו ירצו ו"בני, אני אינני יודע מי הוא אבא סרגיוס: "

זה אני יודע, כי קבלתי במערת פטריארך. אכן ראיתי אותו עוטה "הומופוריון"
וכושא את האורנג'ליון הקדוש". וכך זה היה: שהרי אחרי שש שנים האל זכה את
אבא גרגוריוס לכבוד להתמנות פטריארך של אנטיוכיה, כמו שביבא הזקן.

140

אמרו אחדים מן הזקנים על אבא גרגוריוס, הפטריארך של אנטיוכיה, כי הצטיין
בסגולות הללו: מתן צדקה, שכיחת הרעות, דמעות. היתה לו גם אהדה רבה לחוטאים,
מ(מעלות) הללו גם אנחנו עשינו נסיון פעמים רבות מאוד.

141

אח אחד בא לאבא אולימפיוס בלאורה של אבא גרסימוס, ליד הירדן הקדוש,
ואמר לו: "[אבא], איך אתה יכול לשבת כאן ולסבול חום כה רב וחרקים כה רבים?"
ענה לו הזקן: "[בני], הרי אני סובל את החרקים, כדי להמלט מן התולעת בת
אלמורות. וכמו כן אני נושא את החום הזה, מפחד לאשר הנצחית, שהרי הלה זמני,
עך ההיא אין לה קץ!"

142

אח אחד בא ללאורה של אבא גרסימוס, לאבא אלכסנדר אב המנזר, ואמר לו:
"אבא, אני רוצה להסתלק מן המקום שבו הנני יושב, כי אני משעמם מאד". השיב
לו אבא אלכסנדר: "בני, זה סימן [ג'] שאין לך בראש לא העונש הנצחי, ולא
מלכות השמים, כי כך לא היות יכול להשתעמם".

249

כשירד אבא עמוס לירושלים והוכתר פטריארך, באו אליו כל אבות המנזרים להשתחוות
לפניו; כיניהם גם אני באתי עם אב מנזרי. והפטריארך התחיל לדבר אל האבות:
"התפללו למעני, אבותי, כי הופקד לידי מעמסה כבדה וקשה לנשיאה, ונשרת הפטריארך
מפחידה אותי ללא מידה. אכן, לפטרוס, לפאולוס, למשה ולאנשים כאלה נאה לראות
נפשות בעלות מחשבה, ואילו אני צלוב ומסכן; אך יותר מכל מפחיד אותי עומס
האחריות למנות (אנשי כנסיה). אכן מצאתי כתוב, כי לראו המבורך, שישב
ראש לכנסית רומא, נצמד לקבר של פטרוס השליח במשך ארבעים יום, כשהוא מתמיד
בתענית ובתפילה ומבקש מפטרוס השליח להתערב למענו אצל אלקים כדי שילמחו
עונותיו. ובמלוא ארבעים הימים הופיע לפניו השליח פטרוס ואמר לו: התפללתי
למענך וכל חטאיך נמחלו, חוץ מהנחת הידיים: לכן, אק זה יידר e ממך, אם עלו טוב

היו בקונסטנטינופוליס שני אחים בבשר, מאוד אדוקים ושנהגו לצום הרכה. אחז מהם בא לראיתו, פרש מן העולם ונעשה נזיר. אחרי שנה, אפוא, בא אחרו החילוני לראיתו, כדי לבקר את אחיו הנזיר. ובכן, בעודו שוהה אצלו, ראה (האח) החילוני את אחיו הנזיר ניזון בשעה התשיעית, הזדעזע ואמר לו: "אחי, כשהיית הדיוט, בעולם (לעולם) לא נגעת באוכל לפני שקיעת השמש". אז אמר לו הנזיר: "אמנם, אחי, כאשר הייתי בעולם, נזונתי מ(שמיעת) אזני, שהרע תהילת השווא של האנשים והשבח הזינו אותי לא מעט והקלו על עמל התעבית.

154

ספר אבא יורדנס אוכל העשבים: אני ועוד שני מתבודדים סגנו לאבא ניקולאוס בבחל בית אסימוס (אכן ישבנו במערה בין אלפידיוס הקדוש והמנזר המכונה "של הנזכר") ומצאנו אצלו איש חילוני. ובעוד אנו משוחחים על ישועת הנפש, אמר אבא ניקולאוס להדיוט: "הגד לנו משהו גם אתה". השיב ההדיוט כך: "מה יכול לעזור לכם חילוני? הלוואי יכולתי לעזור לעצמיל!". אמר לו הזקן: "בהחלט אתה יכול להגיד (לנו משהו)". אז אמר ההדיוט: "זה כבר עשרים ושתים שנה, שפרט לשבת וליום ראשון, השמש לא רואה אותי אוכל. הנני שכיר באחוזה של אדם רשע ורודף בצע; ואני אצלו חמש עשרה שנה ועובד יומם ולילה, ואינו רוצה לשלם לי שכר, אלא כל היום אחד הוא מציק לי ללא מידה. אני אמרתי לעצמי: תיאודורוס, אם תוכל וכל את האדם הזה, במקום השכר שהוא היה צריך לתת לך, ישיש לךאח מלכות השמים. ואני גם שמרתי את גופי טהור מאישה עד היום". וכשמענו את הדברים הללו, קבלנו תועלת נפשית גדולה.

155

אודות אבא ניקולאוס, אבא יורדנס ספר לנו גם את זה. הזקן ספר, שבתחילת מלכותו של מלכנו האדוק ביותר מאוריקיוס, כשנמס [נמנס] ראש שבת הסרקנינים יצא למסע הביזה שלו, בהסתובבי קרוג לערנון ולאידון, ראיתי שלושה סרקנינים מחזיקים בעלם שבוי יפה מאד כבן עשרים. כשראה אותי הצעיר, אפוא, התחיל לבכות (ולקרוא) אלי, שאקח אותו מהם. אז אני התחלתי להפציר בסרקנינים שישחררוהו. אולם אחד הסרקנינים ענה לי ביוזנית ואמר: "לא רוצים לשחרר אותו". ואני שוב

פניתי להם באמרי: "קחו אותי ושחררו אותי, כי אינו יכול לסבול קשלים". והשיב לי הלז: "לא רוצים לשחרר אותי". [פניתי אליהם פעם שלישית ואמרתי]: "האם תמורת כופר לאתשחררו אותי? הנו לי אותו ויבוא אחרי, ואביא לכם כל מה שאתם רוצים". השיב לי הלז: "אין אנו יכולים לתת לך אותו, משום שהבטחנו לכהן שלנו, שאם נתפוס משהו יפה, נמסור לו אותו כדי שיעלה אותו לקורבן. אבל לך כבר אתה, כי [אם תתמהמה] נפיל ראשך על הארץ". אז השתחויתי לאלקים ותמרתי: "מושיענו, אדני האל, הושיע את עבדך". ומיד שלושה הסוקינים נאחזו בדבוק. שלפו חרבותיהם וטבחו זה את זה. ואני לקחתי את העלם למערתי, והוא לא רצה להפרד ממני יותר, אלא פרש מן העולם, ואחרי שעשה שבע שנים במסדר הנזירי, נפטר. היה איש צור ממוצאו.

156

שני פילוסופים ביקרו אצל זקן ובקשו ממנו להגיד להם מימרה בעלת תועלת נפשית. אך הזקן שתק. שוב אמרו הפילוסופים: "אינך עונה לנו דבר, אבא?" אז הזקן אמר להם: "שהנכם פילולוגיים (חובבי דבור) אני יודע, אך עכשיו אני נוכח שאינכם פילוסופים (חובבי חכמה) אמיתיים. עד מתי אתם מתרגלים לדבר, בעוד אינכם יודעים לעולם לדבר? ובכן, תהיה מבצעת הפילוסופיה שלכם להרהר תמיד על המוות, ותשמרו עצמכם בשקט ובשלווה!"

157

אני וסופרוניוס הסופיסטס (היומדי) בקרנו בלאורה של קלמון, קרוב לערדן הקדוש, אצל אבא אלכסנדר; ומצאנו אצלו שני נזירים של מנזר סוביבה של הסורים. הם ספרו לנו את הספור הזה. לפני עשרה ימים בא זקן נכרי, נכנס לסוביבה של הבסים ונתן תרומה. ובכן, הוא בקש מאב המנזר כך: "עשה טובה, ושלח למנזר הסמוך של הסורים, שיבואו לקחת גם הם את התרומה, ושהם מצדדו יודיעו למנזר של חורמבה שיבואו". אז שגר האבאס אח לראש המנזר של סוביבה של הסורים. ובכן, בהגיעו N/c אמר לו האבא: "בוא למנזר של הבסים, והודע גם למנזר של חורמבה שיבואו". הזקן: "ולאמיתו של דבר, אחי, אין לי את מי לשלוח: אבל השלם אתי חסדך ותלך להגיד להם". אמר האבא: "מעולם לא הלכתי (שמה) ואינני מכיר את הדרך". אז אמר הזקן לכלבון שלו: "לך עם האבא הזה עד הקוינוביון של חורמבה כדי שיבשר את המסר". חלק אפוא הכלב עמו, עד שמעמידו ליד שער המנזר. המספרים גם הראו לנו את הכלב עצמו, שהרי היה זה אתם.

סמוך לים המלחיששנו הר, המכונה מרדס; בהר זה מתגוררים מתבודדים, ויש להם גן ירק במרחק שש מילין מהם, ליד שפת הים, כמעט על החוף. ויש להם שם גם ממונה לעבודה מקרב קהילתם. כל אימת שרוצים מתבודדים לשלוח לגן הירק בשביל ירקות, אוכפים את החמור ואומרים לו: "לך לגן אל השרת ותבא לנו ירקות". והוא לבד יורד אלהגנן, ועומד ליד הדלת ובראשו דופק בדלת, ומיד הגנן מעמיס עליו ירקות ושולח אותו לדרכו. ואפשר לראות את החמור כל יום עולה [ויורד] לבד, ומשרת את הזקנים קלבד, מכלי לצית לאף אחד אחר.

ספר אבא מנס, אב המנזר של אבא סבריאנוס, אודות אבא סופרוניוס אוכל העשבים, שחי באיזור ים המלח ובילה ערום שבעים שנה, כשהוא אוכל רק את צמחי הבר ולא נזון משום דבר אחר. הוא סיפר עליו גם את זה: שמעתי אותו אומר כך: "התפללתי לאדון, כדי ששדים לא יתקרבו למערת, וראיתי אותם באים עד מרחק שלוש סטאדיות מן המערה ולא יכולים להתקרב יותר". אותו מנס אמר לאחים שבמנזרו: בני, נמנע משיחות החילונים, שהרי הן יודעות להזיק, בעיקר לבזירים הצעירים. ועוד אמר הזקן: כל גיל חליב בחרטה, צעירים כזקנים, למען יזכה בחיי יולדת עם שבח ותהילה גדולה: הצעירים, כי בשיא תאוות הגוף הרכילו את צווארם תחת ענף הזקנים, כי יכלו לשנות את הנטייה הרעה שהתרגלו אליה שנים רבות.

ספר לנן אבא פאולוס, אב המנזר של אבא תיאוגניוס, על זקן סגפן שאמר: יום אחד, בשבתי בחא שלי, כשאני עובד במלאכתי - קלעתי סלים ואמרתי תהילים - הנה נכנס דרך החלון כמין ילד סרקיני נושא כדור (?); ועמד לפני והתחיל לרקוד, ושאל אותי, שהמשכתי לאמור תהילים: "זקן, אני רוקד יפה?" אך אני לא עניתי דבר. ושוב שאל אותי: "מוצא חן בעיניך זקן, איך שאני רוקד?" ומשלא ענית כלום, אמר לי: "מה אתה חושב, זקן עלוב, שאתה עושה מעשה גדול? אני אומר לך שטעית גם ב(פרק) הסאה, הס"ו והס"ז". אז אני קמתי והשתחויתי לאל, ומיד הוא נעלם.

אמא אבא אלכסנדר מ(מנזר) קלמון שעל הירדן הקדוש: יום אחד, בהיותי אצל אבא פאולוס היווני במערתו, הנה בא מישהו, דפק בדלת, והזקן יצא ופתח לו. והביא החוצה לחם וקטניות והניחם לפניו, והלה אכל. אני חשכתי שהנו נוסע זר, ובהסתכלי מבעד החלון ראיתי שזהו אריה. אז אמרתי לזקן: "פדע, זקן נהדר, נתת לו לאכול? הגז' לי את הסיבה". והוא השיב לי: "צווייתי עליו לא להזיק לאדם או לבהמה, ו[אמרתי לו]: בוא כל יום, ואתן לך את מזונך. והנה זה כבר שבועה חודשים שהוא בא פעמיים ביום, ואני מגיש לו את האוכל. שוב בקרתי אצלו אחרי ימים מעטים, כי רציתי לקנות ממנו בקבוקים [כִּתְרֵי זֶר] היתה מלאכתו של הזקן - [ושאלתי אותו: "מה הענינים, זקן טוב? מה שלום האריה?" ענה לי: רע. שאלתי אותו מדוע, והוא אמר לי: "אתמול בא הנה כדי שאתן לו לאכול, וראיתי שכל סנטרו מגואל בדם, אז אמרתי לו: מה זה? עברת על מצותי ואכלת בשר. יבורך האל, לא אתן לך עוד את מזון האבות, טורף בשר. לך מפה. אך הוא לא רצה להסתלק. אז לקחתי חבל, קפלתי אותו לשלושה ונתתי לו שלוש מכות, ואז הוא הסתלק!"

164

בא נזיר לאבא ויקטור המתבודד בלאורה של חלוצה ואמר לו: "מה אעשה, אבי, כי שולט בי רגש המינות הלב?" ענה הזקן: "מחלת הנפש היא. אכן, כמו שחולי העינים חושבים לרפואה יותר אור, כשהם יותר סובלים, והבריאים (רואים) מעט (אור); כך גם המדוכדכים יזדעזעו מיד מחולשה קטנה וחושבים אותה לגדולה, ואילו לעומת זאת, הבריאים בנפש שמחים במכחנסם!"

165

ספר לנו איש אוהב המשנה של שודד אחק בשם קיריאקוס, שפעל באזור אמאוס, היא ניקופוליס; והיה כה אכזר ובלתי אנושי, שכינו אותו "זאב". היו לו אתו גם שודדים אחרים, לא רק נוצרים, אלא גם יהודים ושומרונים. ובכך, יום אחד יצאו אנשים מאהוזה באזור ניקופוליס לעיר הקדושה בשבוע הגדול כדי להטביל את ילדיהם. כאשר הטבילו אותם, אפוא, ופנו חזרה לאחוזתם, כדי לחגוג שם את יום התחיה הקדוש, אז תקפו אותם השודדים בהעדר ראש הכנופיה. הגברים נמלטו, אך הם תפסו את הנשים, זרקו את המוטבליט הטריים והיהודים והשומרונים אנסו אותן. בעוד הגברים בורחים, אפוא, פגש אותם מנהיג הכנופיה ושאל

אותם: "מדוע אתם בורחים?" והם ספרו לו מה ארע להם. אז הוא לקח אותם
ובא לחבריו, ומצא את התנוקות זרוקים על הארץ. ואחרי שחקר וגילה מי עשה זאת, כרת את
הראש לאלה שעשו את הנבלה, ואחר שהורה לבברים לקחת את התנוקות, מפני שהם מאנו
לגעת בנשים בגלל טמאתן, חלץ אותם ראש הכנופיה והבטיחם עד כפרים. ובכך, אחרי
זמן קצר נתפס השודד ועשה בכלא עשר שנים, אך אף אחד מן הנציבים לא הוציא
להורג, ובסוף אף שוחרר. הוא נהג תמיד, אפוא, לומר: "בגלל הילדים האלה נצלת
מן המוות המר. אכן ראיתי אותם בחלום אומרים לי: "אל תפחד, אנו מסנגרים עליך".
שוחררו אתו אני ואבא יוהנס הכומר של מנזר הסריסים וסיפר לנו את אותם הדברים,
והללנו לאל.

166

ספר אבא סבטיוס: כשישבתי בלאורה של אבא פירמינוס, בא שודד אחד לאבא
זוסימוס איש קיליקיה והפציר בזקן במילית¹⁶ ללון: "עשה חסד למען אלקים, מפני
שאני אחראי לרציחות רבות: עשני נזיר, כדי שלהבא אחרא בשקט רחוק מפשעלי"¹⁷
והזקן, אחרי שהתרה בו, עשה אותו נזיר וגם נתן לו את המדים הקדושים. אחרי ימים
מעטים, אפוא, אמר לו הזקן: "האמן לי, בני, שאתה לא יכול להשאר כאן, שהרע
שא לשמע הנציב, יתפוס אותך; וכמו כן גם אויביך יבואו להרוג אותך; אבל תשמע לי.
ואביא אותך לקוינוביון רחוק מכאן". והביא אותו לקינוביון של אבא דורותיאוס
קרוב לעזה ולמאיומה. יום יום (שם) תשע שנים, ולמד את ספר התהילים ואת הלכת
הנזירות הכולה, ושוב חזר ללאורה של פירמינוס, ואמר לו: "אדון אבאס,
עשה עמי חסד ותתן לי את בגדי האזרחיים וקח את הנזיריים". אמר לו הזקן
בצער: "מדוע בני?" ענה לו: "הנה כידוע לך, אבי, תשע שנים עושה אני כקוינוביון וצמתי
פשיטת יכולתי, והתאפקתי, וחיייתי במשמעת בכל השקט ויראת האל, ויודע¹⁸ שרחמיו
מחלו לי על כל פשעי הרבים, אלא שאני רואה כל יום ילד אומר לי: מדוע
הרגתני? אמתו אני רואה בחלומות ובכנסיה ובחדר האוכל, אומר לי את הדברים
הללו, ואינו מניח לי שעה אחת. על כן, אפוא, אבי, רוצה אני לעזוב כדי למוות
עבור הילד הזה, שהרי סתם הרגתי את הפעוט". הוא לקח אפוא את בגדיו ולבוש
בהם יצא מן הלאורה והלך לדיוספוליס, ולמחרת נתפס ונערף.

167

אמר אבא אגתוניקוס, אב המנזר של הקסטליון של אבינו הקדוש סבאס: יום
אחד ירדתי לרובה לבקר את אבא פוימן אוכל העשבים. ואכן מצאתי אותו, וספרתי

לו את מחשבותי . ובכן , כשירד ערב , הוא השאיר אותי במערה. היה תורף , ובאותו לילה היה כפור עז , ואני רעדתי מקור. בבואו למחרת בבוקר , אפוא , שאל אותי הזקן : "מה יש לך , בני ?" אמרתי לו : "תסלח לי , אבי , עברתי לילה קשה בגלל הכפור". אמר לי לעומת זאת : "האמנם , בני ? לא היה קר". אני התפלאתי לשמוע זאת , שהרי הוא היה ערום. ואמרתי לו : "עשה טובה , איך לא הרגשת את הקור ?". והוא אמר : "בא אריה , שכב חדידי והוא חמם אותי. ובכל זאת אני אומר לך , אחי , שאתה לטרף לחיות". שאלתי אותו מדוע , והוא ענה לי : "כי כשהייתי בארצנו (שניהם הרי היו גלטים) , הייתי רועה צאן , וזלזלתי באיש זר שעבר בדרך , וכלבי טרפו אותו , ואני שיכולתי להצילו , לא הצלחתי , אלא עזבתי אותו והכלבים הרגוהו ; אז הנני יודע שגם אני צריך למות כך". ואחרי שלוש שנים הזקן נטרף על ידי חיות רעות , כפי שאמר.

168

אמר אבא אלכסנדר הזקן , (מורו) של אביו ויקנטיוס לאחים : אבותנו חפשו את המדבריות ואת הלטורים : ואנו מחפשים את הערים ואת המנוחה. עוד אמר הזקן : אצל אבותנו , אלו המעלות בלטו : הצלות ושפלות הרוח , ואילו היום שולטות אהבת הבצע וההירות.

ועוד אמר : אבותינו לעולם לא חצו את פניהם , ואילו אנחנו אפילו מבקרים ומרחצאות הציבוריות. אמר הזקן : אני לי בני , הרסנו את אורח החיים המלאכי. אמר לו תלמידו אבא ויקנטיוס : "אנו חלשים באמת , אבי". אמר הזקן : מה אתה אומר ; ויקנטיוס , אנו חלשים האמן לי , בני , שאנחנו בכושר אולימפי מבחינת הגוף , אך נפשנו היא החלשה.

ועוד אמר : לאכול ולשתות הרבה , ולהתלבש יפה אנו יכולים ; אך להתאפק ולהשפיל את רוחנו איננו יכולים. עוד אמר הזקן : אבוי לך , אלכסנדר , אבוי לך : איך קצטרף להתבייש , כשאחריים יוכתרו.

170

ישנו מנזר , המרוחק מירושלים כ(עשרים מילין) , הנקרא סמפסו . ממנזר זה יצאו שני אבות להר סיני כדי להתפלל ; ובשובם למנזר , ספרו לנו את הספור הזה. אחרי שהשתחונו בהר הקדוש , בדרכנו חזרה קרה שתעיבו במדבר ושוטטנו במדבר כמו בים ימים רבים. ובכן , יום אחד ראינו מרחוק מערה קטנה והזדרזנו אליה.

כשהתקרבונו למערה, ואינו לידה מעין קטן מאד, וסכב למעין מעט צמחים
ועקבות אדם. ואמרנו זה לזה: באמת כאן נמצא עבד אלקים, נכנסו אפוא ולא
ראינו איש, וק שמענו מלשהו מללל. אחרי שסקרנו את המקום זמן רב, אפוא,
מצאנו משתו דומה לאכוס, ואיש שכוב בו; והתקרבונו לעבר האל ובקשנו ממנו לשוחח
אתנו. ומפני שלא ענה לנו, אז נגענו בו. וגופו היה עור חס, אך נפשו הסתלקה
אל האדון. אז הבנו שמעת הכנסנו במערכה הוא נפטר. לקחנו אפוא את גופתו
מן המקום שבו שכבה, חפרנו (קבר) במערה עצמה, ואחד מאתנו פשט את האדרת
שעטה לגופו ועטף בה את גופת הזקן, ובחוכה הכנסנו אותו לקבורה ואז גילינו
שהיתה זו אישה. והללנו את האדון. וארכנו עליה את תפילת האשכבה וקברנו אותה.

173

היה מתבודד באזור הירדן הקדוש ושמו תיאודורוס, (והיה) סריס. הלה נאלץ בגלל
ענין כלשהו לנסוע לקונסטנטינופוליס, וכך עלה על ספינה. ומשום שהספינה החככה
ביום, אזלו המים, ומלחים ונוסעים היו מדוכאים מאד ואובדלי עצות. אז קט המתבודד
והושיט את ידיו השמימה, אל אלקים המושיע ממות את נשמותינו, וערך תפילה והתווה
את הים בסימן הצלב, ואמר למלחים: "יבורך האל: דלו מים כמה שאתם צריכים".
ומילאו את כל המיכלים מן המים המתוקים ש(לו) מן הים, וכלם הללו את האל.

174

אבא גרגור יוס המתבודד סר לנו את הספור הזה. בשובי מביזאנטיון בספינה,
עלה (עליה) גם סופר אחד אף אשתו, שהיה צריך להתפלל בעיר הקודש. הקברניט
היה איש אדוק מאד ורגיל לצום. כשהפלגנו, אפוא, עבדי הסופר בזבזו את המים
ללא חסכון. בהגיענו ללב הים, אזלו לנו המים והיינו במצוקה גדולה. והיה זה
מראה מעורר רחמים, לראות נשים וילדים ותינוקות קטנים גועים מצמא ושוכבים
כמו מתים. אחרי שעשינו במצוקה זו כשלושה ימים, ולא נשארה לנו תקוה לחיות, הסופר,
שלא יכול היה לשאת את הסבל הזה, אף את חרבו, ברצונו להרוג את הקברניט ואת
המלחים. שהרי אמר שהם אחראים לאבדוננו, כי לא מלאו מים על פי צרכנו. ואני
הפרצתי בסופר ואמרתי לו: "אל תעשה דבר כזה, אלא נתפלל לאדוננו, ישו המשיח
אל האמתי שלנו, העושה נפלאות גדולות ולא מובנות לאין ספור. הנה גם הקברניט,
כפי שאתה רואה, כבד שלושה ימים מתמיד בצום ומתמסר לחפילה". ואז נרגע
הסופר. וביום הרביעי, סביב לשעה השישית, קם הקברניט וצעק בקול גדול:
"השבת לך, משיח אלקנו" כך שכלנו בדהמנו מקולו. ואמר למלחים: "התירו את העורות"

ואחרי שפרשו אותם, הנה בא ענן מעל הספינה והוריד גשם כה שופע, עד שמילא את כל צרכנו. והנס היה גדול ונורא, כי בעוד הרוח דוחפת את הספינה, קענן ורף אחרינו, ומחוץ לספינה לא ירד גשם.

175

אחד האבות ספר לנו על זנון הקיסר, שעשה עוול לאיזו אישה בנוגע לבתה. והיא בילתקאת הזמן בכנסיות גברתנו הקדושה ביותר מרים אם האל, והפצילה בה ואמרה בדמעות: "תני לי נקמה מזנון הקיסר". ובכן, אחרי שעשתה זאת ימים רבים, הופיעה לפניה אם האל הקדושה ואמרה לה: "האמיני לי, אשה, פעמים רבות רציתי לבצע את הנקמה שלך. אבל ידו מונעת ממני", שהרי הוא היה נדליב מאד.

176

סיפר לנו אבא פלדיוס: שמעתי את הספור הַזֶּה מאחד האבות, בשם אנדריאס, אתו שוחחתי גם אתם. כשהליתי צעיר (הוא סיפר), הליתי מאד לא ממושע. ומשום שהיתה מלחמה ואי-שקט, אני ותשעה אחרים ברחנו לפלסטינה. אחד מאתנו היה חרוץ ^{ע"פ} ופצלו, אחר היה יהודי. בצעדנו במדבר, חלה היהודי עד מותו, והילינו בדכאון גדול, כי לא ידענו מה לעשות אתו. למרות הכל לא עזבנו אותו, אלא כל אחד משתנו נשא אותו לפסיכוחו, ברצוננו להביאולצ'יאל לתחנה מסחרית, כדי שלא ימות במדבר. כאשר הצעיר, בגלל חוסר היעדר והקדחת החזקה והיגע הבלתי רגיל והצמא כתוצאה מן החום הלוהט, התמוטט ליד ועמד לגזוע (אכן היה כבר קרוב לסוף ולא היה לו כוח אפילו להתנשא על כף ידו), החלטנו בדמעות רבות לעזוב אותו במדבר ולהסתלק, מחשש שהמרות מצמא יבוא גסעעלינו. כאשר אפוא הנחנו אותו על החול בבכי, והוא ראה אותנו מתכוננים להסתלק, התחיל להתחנן לפנינו במילים הללו: "למען האל העתיד לשפוט את החיים והמתים, אל תשאירו אותי למות יהודי, אלא כנוצרי. עשו אפוא חסד עמי והטבילו אותי, כדי שגם אני אצא מן החיים האלה נוצרי ואלך לארון". אולם אנו אמרנו לו: "באמת, אחינו, אסור לנו לעשות דבר כזה, שהרי הדיוטים אנחנו, וזו עבודה של הגמונים וכומרים; וחוץ מזה, אין פה גם מים". אך הוא המשיך להתחנן לפנינו באותן ההפצרות ובדמעות ולאמר: "אל תמנעו ממני את המתנה הזאת, נוצרים". בהיותנו אפוא במבוכה גדולה, החרוץ מונע מה שראה אלהית, אמר לנו: "הקימו אותו והפשיטוהו". ובעמל רב העמדנו אותו זקוף והפשטנו אותו. והחרוץ מילא את כפות ידיו בחול ושפכו שלוש פעמים על ראשו, באמרו: "מוטבל תיאודורוס בשם האב והבן החרוץ הקדושה", כשאנו אומרים

אמן בכל שם של השלוש הקדוש והחד-מהותי והנערץ, ואני נשבע באדון, אחי,
כך רפא וחזק אותו המשיח בן האל הקיים, שיותר לא נראה בו שריד של מחלה:
אלא כאיש בריא וחזק הוא רץ לפנינו בכל המרץ כשאר הדרך במדבר. וכהגיענו
לאשקלון, מסרנו עליו להגמון העיר, דיוניסיוס המבורך והקדוש, כל מה שקרה
לאחרזה בדרך. דיוניסיוס הקדוש באמת, בשמעו זאת, היה המום מן הנס הלא יאמן
הזה, וכיבס את הכמורה כלה והציג לפנימהם את המעשה, ו(שאל) האם יש לחשב לו
לטבילה את התזת החול, או לאו. ואחדים סברו שיש לחשב לו בגלל הפלא התמוה
של הנס, ואחרים טענו שלא. ואכן גרגוריוס התיאולוג מונה את כל (סוגי) הטבעלות
ומזכיר "את הטבילה של משה, אבל במים, ולפנין בענו ובים; ואת הטבילה של יוחנן,
שאינה כבר יהודית, שהרי אינה רק במים, אלא גם בחרטה; וגם ישו מטביל, אבל
כרוח הקודש: זו השלמות. אני מכיר גם טבילה רביעית, הטבילה באמצעות מות
קדושים והדם, יודע גם עוד סוג חמישי, טבילת הדמעות (כך הוא כותב). איזו מאלו
סוג קבל אפוא, כדי שנאשר אותה? ובעיקר כאשר האדון אמר לניקודמוס: "מי שלא
נולד ממים ומרוח הקודש, לא יכנס למלכות השמים". ואחרים טענו נגדם: "אז מה?
משום שלא כתוב על השליחים שהוטבלו, לא יכנסו למלכות השמים?" וענו להם
אחרים בטענה נגדית: "כן, בוודאי הוטבלו, כפי שמזכיר קלמנס, כותב ה"סטרומוטה",
בכרך החמישי של ה"הופוטיפוסאליס". אך, כשהוא מפרש את אמירת השליחים
האומרת: "מודה אני [לאל] שלא הטבלתי אף אחד מכס", הוא אומר שנאמר על המשע
שהטביל רק את פטרוס, ופטרוס הטביל את אנדריאס. אנדריאס את יעקוב ואת יוחנן,
והם את כל האחרים".

אחרי שנאמרו הדברים האלה ואחרים, החליט דיוניסיוס ההגמון המבורך לשלוח
את האח לירדן הקדוש, ושם הוטבל. ואת האיש החרוץ הוא מינה לדיאקון.

ספר לנו אבא גיאוגיוס, הכומר של קוינוביון הסכולריים, שבמונידיה ישב
זקן גדול וחרוץ, והיה פשטן בעניני הדת, ובכל מקום בו נמצא, היה מקבל את
לחם הקודש ללא הבחנה. יום אחד, אפוא, הופיע לפניו מלאך אלקים ואמר לו:
"הגד, זקן, השתמות, איך אתה רוצה שיקברו אותך? כמו שנקברים הנזירים
המצרילים או כמו הירושלמיים?" ענה לו הזקן: "אינני יודע". אז אמר לו
המלאך: "הרהר על כך: ואני אבוא בעוד שלושה שבועות ותגיד לי". הלך אפוא

הזקן לזקן אחר וסיפר לו מה שמע מפל המלאך. כשמע הזקן הזה, נדהם ממשמע
אזביו, ואחרי שתביט בו ארוכות, קבל השראה מאלקים ושאל אותו: "איפה אתה
משתתף במסטריות הקדושות?". הנשאל ענה לו: "בכל מקום בו אמצא אותך".
אז אמר לו הזקן: "אל יעלה בדעתך יותר לקחת את לחם הקודש מחוץ לכנסית השליחים
הקדושה והקתולית, שם נזכרים ארבעה הכנוסים הקדושים, כנס 318 האבות בניקיה,
כנס 150 האבות בקונסטנטינופוליס, הכנס הראשון באפסוס של 200 האבות, וכנס
חלקרון של 630 האבות. וכשיבוא המלאך, אמור לו: אני רוצה (להקבר) כמו
בני ירושלים".

ובכן, אחרי שלושה שבועות בא המלאך ושאל את הזקן: "מה אתך, זקן? הרתרת?"
ואמר לו הזקן: "אני רוצה כמו בני ירושלים". ענה לו המלאך: טוב, טוב. ומיד
יצאה נשמתו. וכל זה קרה, כדי שהזקן לא יאבד את פרי עמלו וישפט עם המינים.

179

בקרנו אצל אבא יוהנס המתבודד, המכונה אדמוני, והוא סיפר לנו את הסיפור
הזה. שמעתי את אבא יוהנס המואבי אומר כך: היתה בעיר הקודש נזירה אדוקה
מאד ומתקדמת בדרכי האל. קינא אפוא השטן בבתולה, והשרה בלבו של צעיר אחד
אחבה שטנית אליה. הבתולה הנהדרת ההיא, כראותה את מזימת הרוח הטמאה ואת
אבדון העלם, לקחה בתוך סל כמה קטניות וסרה אצל המדבר, כשהיא משלגה בפרישתה
את שלות הנפש ואת הישועה לצעיר, ולעצמה את הבטחון (הנובע) מן הבדידות.
אחרי זמן רב, אפוא, לפי השגחת האל, כדי שחיה הראויים לשבח לא ישארו בלתי
ידועים, ראה אותה מתבודד כמדבר של הירדן הקדוש, ואמר לה: "אמא, מה אתה עושה
במדבר הזה?" והיא, שרצתה להשאר עלומה בפני המתבודד, אמרה לו: "סלח לי,
תעיתי בדרך. אבל תעשה לי טובה למען האדון, אבי, והראה לי אותה". אך הוא
ידע מן השמים את כל הנוגע בה, ואמר לה: "האמיני לי, אמא, את לא תעית בדרך
ולא מחפשת דרך: אבל מאחר שאת יודעת כי השקר מן השטן, הגד לי את הסיבה
תאמיתית מדוע את באת הנה". אז אמרה לו הבתולה: "סלח לי, אבא, צעיר אחד
התפתה אלי, ובגלל זה באתי למדבר הזה, מתוך שקול דעת שעדיף לי למות כאן,
מאשר להיות אבן נגף למישהו אחר, לפי מימרת השליח". שאל אותה שוב הזקן:
"וכמה זמן את שוהה כאן?" והיא ענתה לו: "בחסד המשוח אני עושה פה 27 שנה".
שוב שאל אותה המתבודד: "ומאיפתאמת נלזונה?" אז היא הציגה את הסל והקטניות

בתוכו ואמרה למתבודד: הנה הסל הזה שהנך רואה, יצא אתי מן העיר ובתוכו מעט
קטניות הללו, והאל עשה ליהשפלה: (ט) כזה, שכל הזמן הארוך הזה הנבי אוכלת
מהן והן לא פחתו. ודע גם את זה, אבי, כי רחמנות אלקים שמרה אותי בחסותה
כך, שבמשך 17 השנים הללו איש לא ראה אותי, פרט לרק אתה היום, ואילו אני ראיתי
את כלם". ובשמעו זאת המתבודד הלל את האל.

180

✓

כַּיִזְקוּן
סיפר לנו דיוניסיוס הקדוש ביותר, הכומר ושומר הצלב של כנסיית אשקלון הנערצת
ביותר, אודות אבא יוהנס המתבודד, ואמר כי היה הלה באמת אדם גדול על פי
האל בדור הנוכחי, ולאישור הסדו אצל אלקים, נהג לספר עליו את הנס הזה. במערה -
הוא אמר - ישב הזקן באזור הכפר סוכו, כעשרים מילין מירושלים: והיה לזקן
במערתו אקונין של גברתנו הקדושה והטהורה, מרים אם האל ובתולה לצמיתות, הנושאת
בזרועותיה את אלקנו. ובכן, כל פעם שרצה לצאת למקום כלשהו, או למדבריות
הגדולים, או לירושלים, כדי להשתחות לצלב הקדוש ולמקומות הקדושים, או גם
להר סיני, כדי להתפלל, או ל(קברי) מדטירים מרוחקים מירושלים מרחקי דרך
רבים וארוכים (אכן הזקן היה חסיד המרטירים ובא לעתים ליוהנס הקדוש באפסוס,
לעתים לתיאודורוס הקדוש באוכאיטס, לעתים לתקלה הקדושה בסלבקיה של האיטאוריים
ולעתים לסרגיוס הקדוש בספאס, ונסע פעם לקדוש זה, פעם לאחר), הוא היה מכין
את הנר, מדליך אותו כמנהגו, ובעמדו לתפילה ובהתחננו לאל שידריך את מסעו,
היה פונה לתמונת המדונה ואומר לה: "גברתי הקדושה אם האל, מפני שאני מתכוון
לצאת למסע ארוך, שיקח משב ימיסררכים, דאגי לנר שלך, ושמרי שלא יכבה, על פי
כוונתי; שהרי אני יוצא לדרך בלויט עזרתך". ואחרי שאמר לאיקונין את הדברים
הללו, היה מסתלק. ואחרי שהשלים את המסע שתכנן, היה חוזר, פעם תוך חודש, פעם
אחרי חודשיים או שלושה, לפעמים גם אחרי חמישה או ששה; וממיד מצא את הנר שהכין
והדליק באותו מצב שבו השאיר אותו בצאתו לדרך, ואף פעם לא האה אותו כבוי
מעצמו, גם כשקם משנתו, גם כששב מהעדרות, וגם כשחזר משהייה קמדבר אל מערתו.

אודות אותו (מתבודד) ספר לנו אותו דיובליסיוס הכומר גם את הספור הבא. יום אחד טייל הזקן בתחומי אחוזת סכוס, שם היה גם מערתו: ובטילו ראה אריה גדול בא ממול ומתקרב. הוא התהלך בדרך צרה מאד בין שתי משוכות, בהן נוהגים האכרים לגדור את שדות המזרע שלהם, בזרעת שיחים קוצניים: ובגלל הקוצים היתה הדרך כה צרה, שיכלה לקבל בתופה בקשי הולך רגל אחד בלי כל מטען ואף לא אפשרה לעובר בה להתקדם ללא הפרעות. כשהתקרבו זה לזה הזקן והאריה, לא פנה אחורה הזקן כדי לתת את המעבר לאריה, וגם האריה לא היה מסוגל לחזור על עקבותיו בגלל צרותה הרבה של הדרך, וגם לא ניתן לשניהם לעבור זה לצד זה. ובכן, כשראה האריה שעבר האל רוצה להתקדם ואינו מוכן כלל לחזור על עקבותיו, עמד על רגליו האחוריות ובשהזדקפו, נשאן על המשוכות בצדו השמאלי של הזקן ובמשקלו ובכוח גופו עשה מרחב קטן ונתן לו מעבר ללא הפרעות; וכך עבר הזקן בהתחכך בגב האריה: ואז אחרי מעברו האריה קם מעל המשוכה והלך לדרכו. אצל אבא יוהנס בקר אח, ולא מצא דבר במערתו. ואמר לו: "איך אתה נושב כאן, אבי, בלי הדברים הנחוצים לך?" ענה הזקן: "המערה הזאת, בני, היא זירת התאבקות. תן, קח".

- 182 -

ליד בית לחם הקדושה ישנו מנזר של סרגיוס הקדוש. במרחק כשני מילין, המכונה קסרופוטמוס (נחל יבש). בו היה אב מנזר אדוק מאד, בשם אבא אבגניוס, שבסוף נהיה הגמון של הרמפוליס שבמצרים, השכנת בגבולות התבאים הראשונה. בבקרנו במנזר, הלה ספר לנו אודות אבא אלכסנדר איש קסליקיה, שאחרי שהזדקן במערות הירדן הקדוש, הוא קבל אותו במנזרו. ובימיו האחרונים היה רתוק למטה במשך שלושה חודשים, ועשרה ימים לפני הגירתו לאדון, נאחז בידי דבוק מתוך קנאת השטן. ובכן, התחיל הזקן לומר לשד: "באת לקראת ערב, עלוב. זה לא דבר גדול, כי הנני רפה במטתי ואיני יכול לזוז. בהחלט גילית את חולשתך בעל כורחך, עלוב. אכן, אלו היית בעל עצמה וחזק, היית צריך לבוא בקרבתי לפני חמישים או ששים שנה, נכה בעזרת המשיח שהיה נותן לי כוח, הייתי מראה לך את חולשתך, ודוחה את חוצפתך ודורס את עורפך הנוקשה. אולם עכשיו אין זו חולשה שלי, אלא מחלה המדבֶּאֶת אותי. בכל זאת אני מודה לאל שבדרכי אליו ^{לרא}את העול שסבלתי בידיך, כי אחרי נשיאת הסבל בסגופים בני שנים כה רבות, לקראת צאתי מן העולם עלית עלי ללא רחמים. ובאמרו את הדברים האלה ורבים אחרים יום יום, ביום העשירי בשלושה רכה החזיר את נשמתו לאדון המשיח בשלום.

בקרנו בקוֹיִנוֹביוֹן של המערה של סבאס הקדוש, אצל אב המנזר אבא אוסטתיוס, (והוא ספר לנו את הספור הבא). היה גובה מסים בשם מוסכוס, ובבקרנו בצור הוא ספר לנו: כשהייתי גובה מסים, הלכתי פעם להתרחץ בשעת ערב מאוחרת, ומצאתי בדרך אישה עומדת בחושך. ואני התקרבותי ונגשתי אליה, והיא הסכימה לבוא אחרי. ואני מתוך השמחה השטנית, אף לא הלכתי להתרחץ, אלא מיהרתי לטעודה. אך למרות שעודדתי אותה רבות לאכול, היא לא נאותה לגעת במאכלים. בסופו של דבר קמנו כדי לשכב, וכשבאתי לחבק אותה, צעקה בקול גדול עם בכי "אבוי לי העלובה". כולי רועד שאלתי את הסיבה, והיא בכתה עוד ואמרה: "בעלי סוכן מסחרי, וספינתו טבעה והוא אבד את הרכוש שלו ושל אחרים. ובגלל רכוש האחרים הוא יושב במעצר. ומשום שאינני יודעת מה לעשות כדי להשיג לו לפחות את הלחם, הסכמתי להציע למכירה את גופי, בקלון גדול, כדי למצוא לפחות לחם. הרי הכל אבד לנו". אז אמרתי לה: "איזה חוב עוד יש לך?" ואמרה לי: "חמש ליטראות". אז לקחתי את הזהב ונתתי לה, באמרי: "הנה בפסק האל לא נגעתי בך, שלמי [את הזהב] ופדד [את בעלך] ותתפלו למעני".

זמן מה אחר כך הגיעו לקיסר השמצות נגדי, כאילו בזבזתי את כספי המסים: הקיסר שלח אלי להחרים את נכסי, וללא כתנת לגופי גרנני לקונסטנטינופוליס ומסר אותי לבית הסוהר, וישיבתי זמן לא קצר בכתנת ישנה. יום אחר שמעתי שהקיסר מתכוון להוציאני להורג. מאתו רגע ויתרתי על החיים שלי ובבכי וצער נרדמתי. וראיתי [בחלום] את האישה בת חורין. זאת *עלמה* בעלה היה בכלא, שאמרה לי: "מה יש לך, אדון מוסכוס? מדוע הינך עצור כאן?" נוכח תשובתי שהואשמתני לשווא ואני חושב שהקיסר יוציא אותי להורג, היא אמרה לי: "אתה רוצה שאדבר עליך לקיסר, שישחרר אותך?" ושאלתי אותה: "המכיר אותך הקיסר?" והיא אמרה כן. אז התעוררתי ותמהתי מה פרוש הדבר. ושוב פעם שניה ושלישית היא אמרה לי את אותו הדבר: "אל תפחד, שהרי מחר (הקיסר) ישחרר אותך". ואז בשחר הביאו אותי לארמון, על פי עקודת הקיסר. וכשנכנסתי, וראה אותי עם בגדי הפרוע, אמר לי: "אני מרחם עליך: עתה תקן את עצמך להבא" ואני ראיתי את האישה הזאת עומדת לימין הקיסר ואומרת לי: "התעודד ואל תפחד". הקיסר צוה להחזיר לי את נכסי, והוסיף לי גם עושר רב והשיבני למעמדי בכבוד גדול ואף מינה אותי מפקח אזורי. באותו לילה, אפוא, הופיע לפני אותה אישה ואמרה לי: "אתה יודע מי אני? זאת שעשית עמה חסד, ולא נגעת בגופי למען האל. הנה גם אני חלצתי אותך מסכנה. רואה אתה את רחמנות האל? כאילו (הוא אומר לך): בגללי עשית (זאת), ואני אגדיל רחמי עליך."

בדרכנו מגת שמנים הקדושה להר הזיתים הקדוש, עומד מנזר המכונה מנזר של אבא אברמיוס, אותו יסד אברמיוס הגדול, מן הכנסייה החדשה של מרים אם האל המהוללת והבחולה לצמיתות; הוא היה אב המנזר אחרי אבדוקסיה. במנזר הזה היה אב המנזר אבא יוהנס איש קיזיקוס. יום אחד אפוא שאלנו אותו את השאלה הזאת: איך רוכש אדם לעצמו מידות טובות? ענה הזקן: אם רוצה אדם לרכוש לעצמו מעלה טובה, לא יוכל לרכוש אותה אם לא ישנא קודם את המידה הרעה הנגדית. ובכן, אם הנך רוצה את התשובה, שנא את הצחוק. אתה רוצה את שפלות הרוח? שנא את היהירות. רוצה להיות סגפן? שנא את הרעבתנות. רוצה להיות צנוע? שנא את הפריצות. רוצה להיות דל? שנא את החומרנות. רוצה להיות רחמן? שנא את תאות הבצע. הרוצה לגור במדבר, ישנא את הערים; הרוצה לטפח את השקט, ישנא את חופש הדבור; הרוצה להיות נכרי, ישנא את ההתבלטות; הרוצה לשלוט על הכעס ישנא את החיים עם החילונים; הרוצה לשכוח את העלבונות ישנא את הגדופין; הרוצה לחיות ללא השחת דעת, יחיה בבדידות; הרוצה לשלוט על הלשון, יאטום את אזניו כדי לא לשמוע הרבה; הרוצה להיות תמיד ירא-שמים, ישנא את מנוחת הגוף; יאהב את היסורים והצרות; וכך יוכל לשרת את האל בשלמות.

- 188 -

אבא תיאודורוס, אב המנזר של הלאורה הישנה, ספר לנו את הספור הבא. היו בקונסטנטינופול שני אחים סורים בנקאים, ואמר האח הקשיש לצעיר: "בוא, נרד לסוריה לרשת את בית אבותינו". אמר לו הצעיר: "ומדוע שנינו שנעזוב את הבנק שלנו? אבל או תלך אתה ואני אשאר כאן, או אטע אני ואתה השאל! ובכן, הוחלט בהסכם שיטע הצעיר. משנסע אפוא הצעיר, אחרי זמן קצר האח שנשאר בקונסטנטינופול ראה חלום: הוא ראה זקן בעל מראה קדוש, שאמר לו: אתה יודע שאחייך נאף עם אשת הפונדקאי? והוא בהתעוררו נעצב ואמר בלבו: אני הוא האשם: אכן מדוע שלחתי אותו לבד? ושוב אחרי זמן מה ראה אותה דמות אומרת לו: אתה יודע שאחייך נפל בידי אשת הפונדקאי? ושוב כשראה אותו, הצטער. ושוב פעם שלישית אחרי זמן - מה ראה אותה דמות אומרת לו: אינך יודע כי אחייך קלקל בת חורין והסתבך עם אשת הפונדקאי? אז הוא כתב מקונסטנטינופול לסוריה, שתכף ומיד יעזוב הכל לישוב להיזנטיון. בקבלו את המכתב, הוא עזב הכל ובא לאחיו. אז כש(האח הקשיש) ראה אותו, הביאו לכנסייה הגדולה והתחיל בכאב להאשים אותו באמרו: "האם זה יפה שנאפת עם אשת הפונדקאי?" אף בשמעו זאת, הלה התחיל להשבע באל הכל יכול (באמרו) "אנני יודע על מה אתה מדבר, לא נאפתי ולא ידעתי אישה בחטא, הוץ מאשתי החוקית!" כשמע אפוא האח הקשיש את הדברים הללו, אמר לו: "אז אולי עשית משהו גרוע יותר?" אף הוא דחה את האשמה: "אינני מודע שעשיתי כל עוון, אלא שמצאתי בכפרנו נזירים חומרי תורת סברוס, ומתוך אי-ידיעה אם רע הדבר, השתתפי באכילת לחם הקודש אתם. כל דבר אחר

אינני יודע שעשית לי". אז הבין האח הקשיש, שדבר נאופו היה זה שנטש את הכנסיה הקתולית הקדושה ונפל בשבי הכפירה של סברוס האקפלוס, אמנם פונדקאי אמיתי, והעטה חרפה על עצמו וטמא את אצילות האמונה האדוקה.

- 189 -

בקרנו באשקלון, באחסנות האבות; וספר לנו אבא אוטביוס הכומר (את הספור הבא). היה סוכן מסחר בן עירנו, שבזמן הפלגה אבד את רכושו ורכוש אחרים, והוא עצמו ניצל לבד. כשחזר לכאן, אפוא, נפתח על ידי האנשים שהלכו לו והושם במעצר ונגזל ממנו גם כל מה שהיה ברכושו, ולא נשאר לו אלא כסות לגופו לו ולאשתו. היא, אפוא, ברוב מצוקתה ודחוקות, לקחה על עצמה כאילו חובה לכלכל את בעלה לפחות בלחם. ובכן, יום אחד, בעוד הנה יושבת ואוכלת עם בעלה בבית המעצר, נכנס איש נכבד לתח צדקה לעצורים שם, ובראותו את בת החורין יושבת יחד עם בעלה, התאהב בה-שהרי היתה יפה מאד - וקרא לה באמצעות הסוהר. היא באה ברצון, מתוך צפיה לקבלת תרומה. אז הוא לקח אותה הצידה, ושאל אותה: "מה יש לך? מדוע את כאן?" והיא סיפרה לו הכל. אז שאל אותה: "אם אפרע את חובתך, תישני אתי הלילה?" והיא, שהיתה באמת צנועה כמה שיפה, ענתה לו: "אדוני, שמעתי את השליח אומר, כי אין לאישה שליטה על גופה, אלא לאיש. הרישה לי, אדוני, לשאול את בעלי; ומה שיצווה עלי, אני אעשה". אז הלכה וספרה לבעלה את הכל. והוא מלא בינה ואהבה לאשתו, לא הוקסם מן הסכוי להשתחרר מן הכלא, אלא באנחה גדולה ובדמעות אמר לאשתו: "לכי להפרד בשלוש מן האיש הזה, אחומג, ונקווה באלקים שלא יעזוב אותנו לגמרי". והיא קמה ושלחה מלפניה את האיש, באמרה: "אמרתי לבעלי ולא הסכים".

ובאותו זמן היה עצור בבית המעצר בפנים שורר דרכים, והיה עד לכל השיחה בין האיש לאישתו, ובאנחה בלבו, באמרו: "ראה באיזה מצב הם נתונים, ולא מסרו את חרותם כדי לקבל כסף ולהשתחרר; אלא העריכו את הצניעות יותר מכל עושר ובזו לכל דברי העולם הזה. ומה אעשה אני העלוב, שלעולם לא לקחתי בחשבון שאולי יש אלקים, רבגלל זה הנני אשם ברציחות רבות?" אז הוא קרא אותם אליו מבעד צוהר (החא), בו היה עצור, ואמר להם: "אני שודד ובצעתי פשעים רבים ורציחות רבות, והנני יודע שבשעה שיבוא הנציב ואני אופיע לפניו, יהיה עלי למות כרוצח. ובכן, כשראיתי את צניעותכם, לבי נקף אותי עליכם; אך לכו למקום פלוני בחמת העיר, חפרו ותקחו את הכספים שתמצאו שם, והם יהיו לכם, כדי שתפרעו את חובתכם ותתנו כל צדקה נדיבה אחרת. והתפללו למעני, שגם אני אמצא רחמים".

האח הקשיש, שדבר נאופו היה זה שנטש את הכנסיה הקתולית הקדושה ונפל בשבי הכפירה של סברוס האקפלוס, אמנם פונדקאי אמיתי, והעטה חרפה על עצמו וטמא את אצילות האמונה האדוקה.

ואחרי ימים מעטים, בא לעיר הנציב וצווה להוציא את השודד ולערוף אותו; אחרי
יום אחד, אמרה האישה לבעלה: "ברשותך, אדוני, אלך לאן שגילה לנו השודד ואראה
אם אמנם הדבר אמת". והוא אמר: "תעשי כפי שנראה לך", והיא לקחה עט קטן ובערב
באה למקום וחפרה, ומצאה כד מכוסה ובתוכו הזהב. אז השתמשה בו בשכל והוציאה
אותו לעט-לעט, כאילו היא לווה מאיש זה ואחר, עד ששלמה לכלם; ואחר כך גם
פדתה את בעלה. ומי שסיפר לנו הוסיף: הנה, כמו שהם שמרו את מצות האל, ככה
אדוננו ואלקנו הגדיל רחמנותו אליהם.

- 218 -

ספר לנו אבא סרגיוס, אב המנזר של אבא קונסטנטינוס, (את הספור הבא). פעם שיצאנו
למסע עם זקן קדוש אחד, תעינו בדרך, ומבלי שרצינו בכך או ידענו איפה אנחנו
הולכים, מצאנו את עצמנו בשדות מזרע ורמסנו כמה מן הערוגות. כשהרגיש בכך האכר,
שהיה שם עסוק בעבודתו, התחיל לקללנו רבות בכעס, ואמר כך: "אתם נזירים? אתם
יראי שמים? אלו היתה לכם יראת השמים בפני עיניכם, לא היתם עושים דבר כזה".
מיד אמר לנו הזקן הקדוש: "למען האדון, אל תגידו מילה" זפנה אליו כך: "אתה מדבר
נכון, בני: אכן אלו היתה לנו יראת השמים, לא הינו עושים זאת? קשוב האכר קצת
בזעם. שוב אומר הזקן: "אמת דברך, בני, אילו הינו נזירים אמיתיים, לא הינו
עושים את זאת. אך למען האדון סלח לנו, כי חטאנו". נדהם אפוא הלז, ובא לזקוק
את עצמו לרגלי הזקן באמרו: "חטאתי, סלח לי, ולמען האל תקחו אותי עמכם". והוסיף
סרגיוס המבורך: באמת הוא בא בעקבותינו ובהגיעו (למנזר) לבש את מדי הנזיר.

- 219 -

זקן אחד ספר לי את המעשה הזה. פעם ישבתי זמן קצר בלאורה של אבא פריסימוס, והיה
לי (שם) ידיד יקר. יום אחד, בעוד אנו יושבים ומשוחחים על תועלת הנפש, הזכרתי
מימרה מסוימת של אבא פוימן; והוא אמר לי: לי יש נסיון, אבי, מן הדברים האלה
ומן השלווה הנובעת מהשפעתם היעילה. אכן, היה לי פעם ידיד נאמן, ציאקון בלאורה,
ואיבני יודע מאיזו סיבה פיתח חשד בי בענין מעשה שגרם לו עגמת נפש, והתחיל
להביט אלי בקדרות. בראותי את מראהו העגום בקשתי לדעת את הסיבה. אז אמר לי:
"זה משום שעשית את הדבר הזה". ^{שלא הייתי מודע בלבי שכלל עשיתי דבר כזה, התחלתי}
להניח את דעתו, שאין אני מודע שעשיתי זאת. אמר לי: סלח לי, אנני משוכנע. אז
סרתי לתאי והתחלתי לבחון את לבי, אם נעשה על ידי דבר כזה, ולא מצאתי.

ובכן, ראייתי אותו מחזיק את הגביע הקדוש ומחלק (את לחם הקודש) ונשבעתי לו בגביע זה, כי אין אני מודע לעצמי שעשיתי זאת. אבל הוא לא השתכנע. ובכן, חזרתי לעצמי ונזכרתי מן המילים הללו של האבות הקדושים ומתוך אמון בהם, סובבתי קצת את כוון המחשבה שלי ואמרתי לעצמי: הדיאקון אוהב אותי בכנות, והאהבה היא שהביעה אותו לגלות לי מה שיש בלבו עלי, כדי שאהיה ערני ולהבין אשמור על עצמי ולא אעשה את הדבר הזה. חוץ מזה, נפש עלובה, כשאת אומרת לא עשיתי את המעשה הזה, הלא עשית פשעים רבים ושכחת אותם? איפה מעשיך שעשית חמול או שלטום, או לפני עשרה ימים? את זוכרת אותם? אם כן, אולי עשית **לך** את הדבר הזה כמו הדברים הללו, ושכחת, כמו הקודמים. וכך ערכתי את לבי (להרגיש), שבאמת עשיתי זאת, וכמו ששכחתי את מעשי הקודמים, כך גם את זה. התחלתי אפוא להודות לאל, ולדיאקון, שבאמצעותו זכיני האדון להכיר באשמתי, והתחרטתי. קמתי אפוא נתון במחשבות הללו, באתי להתנצל לפני הדיאקון ולהודות לו כי באמצעותן הכרתי באשמתי. וכשדפקתי בדלתו, בפתחו לי השתחוה לפני ראשון ואמר: "טלח לי, כי הייתי לשחוק לשדים שחשדתי בך בענין המעשה ההוא. אכן באמת שכנעני האל שאין בך אשמה". ולא הרשה לי לרצותו - הוסיף (ידידי המספר) - באמרו "אין צורך". ואני קבלתי חזוק נפשי גדול, והללתי את האב, הבן ורוח הקודש, להם יאה העצמה והחממה לעולמי עולמים. אמן.

קטעים המשלימים את מהדורת *Migne* במהדורות שונות.

Ed. L. Clugnet, *Revue de l'Orient Chrétien* 8, 1903, pp. 92-93

(קטע נוסף על הפטריארך עמוס, עליו מספר מוסקוס בפרק 149, מכתב יד פריסאי יווני מס' 1596).

בעיר הקדושה של המשח אלקבי היה ארכיאפיסקופוס בשם עמוס. הלה היה, בגלל תחבולה של השטן, שונא נזירים כזה, שאי אפשר לתאר אחר (כמוהו). אולם הוא עצמו היה מלובשי המדיים הקדושים, למרות שלא היה ראוי ללבוש אותם. בהסכמת אלקים, בא נזיר אחד לידי מבחן, וכשנודע לו הדבר, אותו ארכיאפיסקופוס, באמת לא ראוי לכהנה ולמדים המלאכילים, לקח את הנזיר, ולא עשה מה שהיה נאה (לעשות), (דהיינו), להושיע את החלש בהדרכתו, אלא הפשיט אותו מן המדיים המלאכילים שעטה, והביא חזיר, הלבישו בבגד של הנזיר לעיני כלם, ושחררו בהוצות העיר, ואת הנזיר גם שחרר אחרי שהלקה אותו לא מעט. ובאותו לילה הופיע לו יוחנן המטביל הקדוש, אומר לו באיום: "למה עשית ככה, תוך כדי חלול כבודו של המדים שלי, בן אדם? אגמור אתך את החשבון ביום הדין על במת השופט הנוראה".

אחרי חלומו המפחיד, הוא התחיל לבנות כנסיה לכבוד יוחנן הממשר הקדוש, מחוץ לעיר, מול למקדש של סטפנוס הקדוש מזרחה, מתוך אבל על המעשה הנתקב שעה. וכאשר השלים את הכנסיה ושטט אותה בכל צורה אפשרית, בקש לזכות במחילה על חטאותיו. ושוב הופיע לו יוחנן הקדוש ואמר לו: "באמת אני אומר לך, אף אם תבנה לי חמש כנסיות גדולות מזו שבנית, לא ילמחל עונך. אלא אגמור אתך את החשבון ביום הדין הנורא". וכשהגיע הארכיאפיסקופוס לקץ החיים האנושיים, מאחר שדין מעשהו היה נחרץ כבר מראש, האבות החליטו להשאיר את שמו מחוץ לרשימות ההגמונים של כנסית האנטסטסיס הקדושה של המשיח אלקנו, וכך נעשה.

10,1905, 39-55 *L. Aiguier, ROC* (קטעים אנונימיים, אך רובם בוודאי פרי עתו של מוסכוס, מאותו כתב יד 1596).

1

1. היה באשקלון פרקליט אוהב המשיח, אשר היתה לו מידי האדון סגולת הכנסת האורחים והצדקה. כה גדולה היתה אהדתו לזולת, שהכשיר את ביתו לאכסניה וקיבל כלם, ובמיוחד את הנזירים. היה לו רכוש רב, ואת כלו הוא פזר כמתן סעד, והראה את נדיבותו לא רק לתושבים המקומיים, אלא גם לנתונים במצוקה במנזרים זרים.
2. אז קרה לו פעם, בזמן שרצה לשלוח (צדקה) ליושבים בארץ נכריה, שנשאר בלי מזומנים, והיה נסער, שמא יימנע ממנו חלוקת הנדבה. ובעוד הוא יושב בביתו שקוע במחשבה, נכנס המלחן ואמר לו שזקן אחד מבקש לשוחח אתו: והוא הורה שיעלה. הלה היה (איש) קדוש מראה. ואחרי שישב, אמר לו: "מדוע אתה עצוב, אדוני הפרקליט?" והוא ענה "בגלל עוונותי" ^{הנה} כך נהג לדבר, ושוב פעם שניה הלה אמר לו: "לא לא, יש לך צער אחר" והוא נתן אותה תשובה. ואמר לו בשלישית: "אבל כבר אמרתי לך שיש לך צער אחר: מדוע אפוא אתה מודאג ומדוכא? אינך יודע כי האל הוא הדואג וחושב על כל נשמה?" ואז הוציא מחיקו ארנק ונתן לו באמרו: "הנה יש לך סכום כסף של שלוש מאות מטבעות, תעשה אפוא את שרותך לפי מנהגך". נכנס הפרקליט לשים את הארנק בתוך הארון, וכשיצא לא מצא איש, והתחיל לכעוס על בני הבית, שנתנו לזקן לרדת לפני שיערוך תפילה. אך הם טענו ונשבעו שלא ראו איש כלל. אז הוא קרא לשוער והתחיל לגעור בו, כי נתן לקדוש ללכת. אך באורח דבמה גם הוא השיב לו אותם הדברים כמו הראשונים. אז הוא הבין כי מכוח אלהי היה המעשה הנפלא ונפל על פניו בדמעות והשמיע את הדברים הללו: "מי אני העלוב והחוטא, אדוני, כי תעשה נפלאות כאלו למעני הלא-ראוי?"
3. ואכן פעם אחרת, בהיותו זקוק לאותו נס, הוא ספר שבאו שני נזירים ונתנו לו כמות חדשה של זהב. וכשבקש גם מהם לערוך אתו תפילה וסעודת רעים, אמרו לו: אנחנו מתארחים ^{בבית} המצרים הקדושים, אולם ^{לפי (ה) שעת} (הסעודה). הוא שלח אפוא (את המצרים לסעודה) אל המרטיריון באותה שעה, אך לא מצא אותם, וששאל את היושבים במרטיריון אם ראו את שני הנזירים, הם השיבו שכלל לא ראו אותם, וכמו כן, אחרי שחפש אותם בעיר לא מצא אף אחד. אז הבין אפוא שהנס בא מאלקים ושבח את האל.

4. פעם אחרת, כאשר החבית של השמן נשאה, ריקומן המוצר, המחסנאי הבחין בכך וחשב להגיד למבורך לדאוג לשמן, אולם שכח באותו רגע, ובהדרגת האל, הוא נכנס למחסן ומצא שהחבית שלפני זמן קצר היתה ריקה, נתמלאה ושופכת את השמן מעל גדותיה. וזה קרה, הוא ספר, לא פעם אחת, אלא גם פעמים רבות. והוא הלך וספר לקדוש, ובכה (הקדוש) בשברון לב, והצטער שהוא סיפר למישהו, באמרו: "אתה מנעת את הברכה מעשה הנס".

5. את זה ספרתי, אחי, מתוך התפעלות מנדיבות האל, אזה נמוקים קטנים הוא לוקח כדי להעניק את חסדיו מעבר למידה. טוב אפוא להראות בכל כוחנו את האהבה ההדדית... כי ברור שהאל עוזר לרצון הטוב של כל אחד.

4

נזיר שאל אחד האבות, איך השטן מביא את המבחנים על הקדושים; וספר לו הזקן, שהיה אחד האבות בשם ניקון בהר סיני. ומישהו שבא לאוהלו של אישפרן, במצאו את בתו לבדה, חטא עמה. ואמר לה: תגידי שהמתבודד אבא ניקון עשה לך את זה. וכשבא אביה ושמע את הנעשה, לקח את חרבו ועלה אל הזקן. הלה דפק והזקן יצא. אך בשעה שהוא דרך את החרב כדי להרגו, ידו שותקה. אז בא איש פירן לכנסיה וספר לכומרים, ושלחו אל הזקן ודברו לו, והם נתנו לו מכות רבות ורצו לגרשו. אז התחנן בפניהם ואמר "הרשו לי להתחרט כאן". והשעו אותו מן הקהילה לשלוש שנים ונתנו הוראה שאיש לא יבקר אותו. והוא עשה שלוש השנים ובבואו לכנסיה ובכריעת ברך, היה מפציר "התפללו עבורי, למען האדון".

לבסוף נאחז בדבוק האיש שעשה את החטא והביא את המבחן על המתבודד, והודה בכנסיה (ואמר); 'אני עשיתי את החטא, ואמרתי (לנערה) שתאשים את עבד האל בהאשמת שווא'. וכל העם בא והשתחוה לפני הזקן ואמרו: "סלח לנו, אבא". והוא אמר להם: "לסלוח, נסלח לכם; אך להשאר, לא אשאר אתכם יותר, כי לא נמצא אחר ביניכם עם הבחנה לרחם עלי!". וכך פרש הזקן משם את דבריו: וסלים המספר אתה רואה איך השטן מביא את המבחנים על הקדושים

5

1. ספר אבא יוסף מפלוסיון: כשישבתי בהר סיני, היה שם נזיר שהיה סגפן נאה, אך גם יפה תאר; והוא נהג לבוא לתפילה לבוש בכותנות מטולא, ובצעקי קטן ישן. ואני ראיתי אותו בא ככה כל פעם לכנסיה, ואמרתי לו: "אחי, אינך רואה את האבות, איך הם נראים כמלאכים באספה בכנסיה? כיצד אתה הולך במצב כזה לכל מקום?" והוא השיב: "סלח לי, אבא, אין לי משהו אחר". אז לקחתי אותו לתא שלי ונתתי לו גלימה וכל מה שהיה חסר לו, והוא בא לכנסיה לבוש (בבגדים האלה); והיה כמלאך לראותו.

2. היה צורך לאבות לשלוח נזירים לקיסר ובחרנו גם אותו. אך בשמעו את הדבר, התחנן

באבות באמרו: "למען האדון סלחו לי, כי אני עבד של איזה אדם חשוב שמה, ואם יכירני, יפשיט אותי ממדי הנזיר ויובילני שוב להיות לו עבד" ובכך, אחרי שהאבות השתכנעו וותרו לו, בסוף נודע לנו מפל משהו שהכיר אותו היטב, שבזמן שהיה כעולם היה נציב הפרטורים (*praefectus praetorii*) ובכדי שלא יכירוהו האנשים ויפריעו לו, המציא את הנמוק הזה. כה גדולה הייתה שאיפת האבות להתחמק מן התהילה ומ(אי) השקט של העולם הזה בגלל אהבתם לאלקים.

7

1. ספר אחד האבות אודות אבא מרקיאנוס תושב בית לחם הקדושה, שהוא היה מארח את כל הבאים אליו, בעקר בחג החנוכה (של כנסית האנסטטיס). היה פעם במועד זה, ואבא תיאודוסיוס, ראש הקולנוביות הגדול, בא לבקרו בעודו שב מן העיר הקדושה עם תלמידיו, ולפני מנהגו (אבא מרקיאנוס) ערך שולחן ושם עליו תבשיל עדישים, ירקות טריים ואת הכפיות. ואחרי שהמתינו מאט, ובכלל לא (הובאו) ככרות לחם, שאל אבא תיאודוסיוס את תלמידיו: "איך הוא מגיש פרוסת לחם?" והם אמרו לו: "הלא היה מגיש, אילו היו לו?" אז הוא אמר: "בדקו את האמתחות, וכמה ככרות לחם אתם מוציאים, תשימו על השולחנות", ואחרי שאכלו וערכו תפלה, יצאו שוב לדרכם.

2. בהשגחת אלקים, התבונן אבאב תיאודוסיוס בזקנו של אבא מרקיאנוס ואמר לו: "איך אתה אומר שאין לך חיטה, הנה כאן חיטה מוסתרת". ובכך, ברוחב הלב ההולם אותו האמין אבא מרקיאנוס ונתן את הגרעין למחסנאי באמרו: "לך תשליך את זה לאסם ותנעל אותו". ובדחף האל בא המחסנאי אחרי ימים אחדים לאסם להסתכל בגרעין, ומשרצה לפתוח את האסם, מצא אותו גדוש חיטה, עץ שלא יכול היה לפתוח את הדלת אלא בכוח; והוא רץ לאבאב מרקיאנוס וספר לו את הכל. והוא שלח אל אבא תיאודוסיוס ובשר לו: "למען האל הזדריז אלינו". וכשהגיע למנזר, אמר לו אבא מרקיאנוס "הנה מה עשו תפילותיך, אדון אבא. הרי האסם נגדש מן הגרעין שנתת בידי". אז בא אבא תיאודוסיוס ובני לויתו, ראו את שפע החיטה והללו את האל; ושוב אמר אבא מרקיאנוס: "הנה מה עשו תפילותיך וברכת ידך" ואמא לו אבא תיאודוסיוס: "לי אין זכות במעשה, מזקנך לקחתי אותו" ושוב אמר לו אבא מרקיאנוס: "וכלום הוא עשה דבר, כשהוא בזקן שלי?" אז הרואים ושומעים את הנס שארע, שבחו את האל העושה בקדושו על פי הכתוב "נהדר האל במעשיו" וגם אותנו זכה האדון ללכת בעקבותיו (של הקדוש הזה), בחסד אדונו המשיח האל. אמן.

1. אני וספרוניוס החכם בקרנו באלכסנדריה את אבא פאולוס, שהיה לו מנזר ב"רחבת האבנים" (?) ומאחר שקבלנו ממנו תועלת רוחנית רבה, שאלנו אותו: "הגד לנו, אבי, איך נהית נזיר". והזקן באנחה גדולה אמר: האמינו לי, בני, לא אסתיר מכם. כשהיית חילוני, היה לי אמון רב וחיבה גדולה לנזירים: וכל פעם שפגשתי נזיר מוכר את פרי עבודתו, הייתי לוקח אותו ונותן לו כל מה שהיה נחוץ לו. והנה יום אחד חלתה בתי והרופאים התיאשו ממנה וגם אנחנו כלנו, וקרובים וידידים ושכנים הצטפפו אצלנו ובבכי ניסו לעודד אותנו.
2. ובכן, אמר לי אחי: "לך, קרא לשומר הצלב שיעשה לך כפרה, כדי שנפשה תצא מהר יותר ולא תועמד לדין עוד". ובצאתי פגשתי אבא זכיאוס, ובראותו את עליני (אדומות) מדמעות אמר לי: "מדוע אתה בוכה? מה יש לך?" השבתי לו: "יש לי בת יחידה והיא גוססת, והנני חולך לשומר הצלב כדי שיעשה כפרה עליה, כדי שאתן (אותה בידי האדון) מהר יותר; שהרי אנני סובל לראותה גוועת". ואמר לו הזקן: "חזור על עקבותיך, כדי שגם אני אראה אותה" ובשובנו אמר לי: "אם יש אנשים בפנים, הוצא אותם". ונכנסתי וצווייתי שהיושבים ליד (החולה) יסורו לחלק אחר של הבית. ואחרי שנכנס הזקן, ובגע בידה, אמר לי: "אחד האל: ראה אש בוערת בלי עצים ובלו להבות". והרלים את ראשו הזקן ואמר לי: "אתה מוכן לשמור את מצוותי והאל יתן לך בחסד את חיליה?" ואני נפלתי לדגליו והבטחתי לו לעמוד בהסכס. והוא לקח מיט, התפלל והתווה בהם את סימן הצלב, והתיז אותם על פניה של הנערה, וחי אדון התהילה, התישבה הילדה כאלו אין לה צל של מחלה. ואמר לי (הזקן) "הנה, בזכות תפילותיהם של האבות שהתקבלו ככבוד בבית שלך, האל נתן לך בחסד את חיליה. אבל אל תחתן אותה לאיש, אלא תקדיש אותה לארוסי חתן האמת, המשיח אלקנו". ויצא הזקן והלך לדרכו. ואני ואמה וכל אלה ששמעו שבחנו את האל על הנס הלא יאומן.
3. היתה הילדה קבת שמונה. ובכן, מאז צר היה לאישתי שנביא אותה למנזר בתולות. היא היתה אומרת לי: "עזוב אותה עד שתגיע לגיל הבגרות" וכשהגיעה לגיל 14, אמרתי לאמה: "הנה היא הגיע לבגרות; מדוע אפוא אנו מחזיקים אותה?" ואמרה לי רעיתי כך: "אני לא מסכימה שתהיה נזירה, אלא רוצה לחתן אותה לבעל". ובמשך שנה המשכתי להפציר ולהחניף, ולפעמים גם הכתי אותה, כדי שנלך לבית דין. ומן המזכיר של שומר הצלב ניתן לנו פסק דין, שנשאל את פני הבת והיא תבחר בין שני הדברים. אולם אמה יחד עם נשים אחרות למדה אותה לומר שהיא רוצה בעל, וכך נעשה. אז אמר לי שומר הצלב: "אל תצטער, אבל תלך ותקנה נערה בתולה ותכניס אותה למנזר במקום בתך, והאל יקבלה. אני קבלתי את דברו ברצון רב, הלכתי וקניתי שפחה בתולה בת 11, בעשרים מטבעות, והבאתי אותה למנזר, (אמרתי לאם המנזר פרוקופיה: "תקחי את הילדה הזאת, וממני תקבלי את מזונה ולבושה כל ימי חיי, ובמותי אוריש לך שמונים מטבעות." וחתנו את בתנו.

4. ואחרי שמלאו שמונה ימל החתונה, ראיתי בחלום שאני נוסע לאמסה עם מלישה לבוש בגדים זוהרים. ובדרכנו באנו לעמק (רחבת ידים יותר) ממה שעין יכולה לראות. ואמר לי חברי לדרך: באנו ליריד הזה כדי שתרוויח או שתפול בפח. ובהגיענו ראיתי את הבקתות והפונדקים והסמטאות של העיר הזאת גדושים בכושים. ורובם מן הכושים האלה היו אומנים שקלעו רשתות וראיתי שאחרי מהם מחזיקים לולאות וחונקים אנשים, אחריהם חפרו בורות והפילו בהם אנשים, אחריהם מכשילים אנשים ופוצעים אותם. אחריהם מרכיבים עליהם רסן וסוחבים אותם לבצת רפש, אחריהם שכנעו אותם להתנהג באורח משובה עם נשים בגלוי. וכלם היו מוכנים בחפץ לב ובשמחה הלכו אחרי הכושים, ובמילה אחת, אי אפשר למנות את מעשי הערמה והתועבה שהם למדו. ובאו כמה מן הכושים האלה וחבקו אותי, וגם אני חבקתי אותם ברצון; ואמרו לי: "מתל אתה עושה את החתונה כדי לשמח אותנו?" ואני עניתי להם: "הנה אתם רואים שאני משתדל" ונמשכתי הצידה וכשהתכנס ההמון והשושבינים עם הדוכן לפני השער, נכנסנו אני ורעייתי והוכלנו החוצה את בתנו; והיו פניה וצוארה וחזהה וזרועותיה וכפות ידיה עד חגורתה עטופים נחשים קטנים כגדולים שדבקו עליה. והושבנו אותה על הדוכן, ועלה כושי קטן (על הדוכן) והתישב משמאל לה והתחיל לספור בפניה. וכשיצאנו מחוץ לשער, הסתבר שהכושים רבים יותר מן האנשים, וצחקו בקול, והתחילו לתקוע בשופר ולרקוד ולקשקש ברעשנים ולהקיש בתופים. אחריהם, שהיו להמין בזיכים, עשו רוח (של טטורת). ובקיצור, הגענו קרוב לכנסיה וכלם שתקו, ואף אחד מן הכושים לא נכנס אתנו לכנסיה. וכשיצאנו הסתדרו לפי הסדר הקודם, ונראה לי שאני נמצא (שוב) עם אותו האיש המזהיר. ובשעה שאנך מתהלכים אני הרחתי ריח נהדר שאף פעם לא הרחתי והוא אמר לי: "עמוד, אכן אינך ראוי לכנס פנימה" וראיתי עיר, שאין לשון אבן מסוגל לתאר את יופיה ואת זוהרה ואת גדולתה. והוא הושיט את ידו ואמר לי: "אתה רואה את העיר הזאת?" אמרתי: "אני רואה". ואמר לי: "הנה משם הוצאת את בתך והשלכת אותה לבוץ ולמצוקה ולעמל".

5. ומיד התעוררתי וספרתי לאשתי את הכל. וגם היא אמרה לי: "באמת גם אני מתחרטת מאד, אבל מה שנעשה נעשה. אכן כבר שלושה לילות אני רואה כושי מגעיל מראה מחבק אותי ומנשק אותי פעמים רבות ואומר לי: "הנני אסיר תודה לך מאד, כי אהבת אותי והעדפת אותי לישו". ופחדתי לספר לך". אז אמרתי לה: "לא אמרתי לך? אבל עכשיו הבה נתנזר ונבכה את חטאינו". והיא אמרה לי: "אני העלובה והמסכנה הפלתי את בתי בבור, וכיצד עכשיו אעזוב אותה? באמת דבר זה לא ייעשה".

ובבכך, למחרת קמתי ובאתי לאבא זכאיוס והוא לא רצה לקבל אותי: אבל כתב לי על לוחית
כך: "סלח לי אחי, שהרי האל הסתיר פניו ממך ואני לא יכול לקבל אותך". אז באתי למנזר
של אבתימיוס הקדוש וספרתי לאבא פאולוס איש הסגולה את מה שקרה לי, ואמר לי הזקן:
"באמת טעית שנחת את העלמה לגבר, ומי שיעץ לך לא דרש את ישועתך. אךן אברהם היה יכול,
עשאלקים אמר לו להרוג את בנו, לתת במקומו עשרה עבדים; ויפתח, אם נראה שהאל יקבל
זאת, היה יכול להרוג תחת בתו עשרים עבדים; יעקוב, שאהב את רחל ובמקומה מצא בחדר
הכלולות את לאה, לא סבל את זה, אלא גם לא גירש את לאה וגם לא וויתר על רחל. אךן
האל קבל ממך את השפחה ודורש את בתך, ועלולים אתה ורעיתך להמסר לאש הנצחית כחוטאים.
אכן דעו ש"באלקים אין להתל". שהרי כתוב "מה שיצא משפתי אין אני אבטל". אולם לך בני,
לבכות את עוונותיך". אז פניתי חזרה לביתי ואחרי שלושה ימים פגשתי נזירים (בדרכם)
להר סיני והתלוויתי להם ונעשתי, בחסד האל, נזיר; והנה כבר 32 שנים יומם ולילה אני
מתחנך באלקים, אם אולי יסלח את עוונתי הרבים".

מ. א. ל.
7-6

7. מאחרי ששמענו את הדברים הללו את האל. וכתבנו אותם למען תועלת הקוראים.

Ed. Th. Missak, Byz. Zeitschrift 38, 1938, pp. 361-372

ספר לנו אבא בסיליוס הכומר המתבודד, שהיה פעם נזיר של הלאורה החדשה, (את הספור הזה):
שמעתי כמה אנשים אוהבי המשיח מספרים נס כזה. בארץ פלסטינה, בכפר רב אוכלוסין אחד,
שם התגוררו נוצרים ויהודים כאחד, אשר להם צאן רב, היה מנהג אבות הזה: כל יום עם שחר
הם אספו את הצאן ליד שער הכפר, וכל אחד שלח עם בהמותיו את הבן או את העבד שלו. והנערים
קבלו את הצאן והצידה שלהם ויצאו לדרך ובילו בשדות עד הערב, ובשקיעת השמש אספו את
הבהמות. יום אחד יצאו לדרך לרעות כמנהגם, בזמן האוכל התאספו (הנערים) והנערים הנוצרים
אמרו זה לזה: "בואו נעשה גם אנחנו טקס תפילה כמו שעושים הכהנים בכנסייה". ואחד קבל את
התפקיד האפיסקופוס ומינה את הכומר, את הדיאקון, את תת הדיאקון השאר הקרנים, ולאחר
שהכינו לוח אחד מן האבנים כאילו לתפקיד המזבח, הם הכיאו גם מנחות מן המזון שלקחו עמם.
ובכך, היה אתם (ילד) יהודי, בנו של הרב הראשי והוא התחיל להפציר בילדים באמרו: "קבלו
אותי אתכם (במשחק) שגם אני אתן (את המנחות) כמוכם" אך הם דחו אותו באמרם: "איננו יכול
לבוא אתנו כי הנך יהודי" אז הוא אמר: "גם אני אעשה נוצרי" והם אמרו לו: "אם תעשה
נוצרי, נקבל אותך". ומאחר שהוא הסכים, אפוא, קבלו אותו, וזה שהיה לכאורה האפיסקופוס
הטביל אותו במים שנמצאו במקום.

V

ובכך, הם עשו את הכל לפי הסדר והעלו את (מנחת) הלחם. ובזמן שהם משלימים את הטקס באמירת
"אחד קדוש" ירדה אש מן השמים ושרפה כל מה שהיה מוגש. מרוב פחד הם נפלו ארצה כמו מתים.
ובבוא הערב, הבהמות חזרו כל אחד לביתה. באור יום המחרת יצאו ההורים לחפש (אותם) ומצאו
את הנערים חצי מתים, וכל אחד הרים את בנו והובילם לבתיהם.

ואחרי שלושה ימים בקושי חזרו לעצמם הנערים ונחקרו על ידי הוריהם, מה קרה להם: והם הודו וספרו את כל מה שארע כמו שכתוב לעיל, בן הרב הוזמן על ידי אביו לאכול

מן הלחם שהוגש לו: אך הוא לא הסכים לאכול, באמרו: 'הנני נוצרי ואיני אוכל

(ממזונכם). בשמעו זאת, הנבל הזה בקש להוציא אותו למוות אכזרי. ובכך, האל יודע

שבחנה, הבוחן לבות וכליות, ידע את תכניתו המרושעת של כהן־השקר, וגרם לתמונה על

המקום, המכונה גם אמיר, לנזוף קשות בשמש בית המרחץ של המקום, כי הנו מזלזל ואינו

מאזין כהוגן את חדרי החום של בית המרחץ, ואמר לו: "הנה, כמה זמן כבר אתה בז לכלם,

וכל פעם שאני בא להתרחץ, אני מוצא את המרחץ קר. אני נשבע לך באל הגדול, שאם לא

ישומם בהוגן ויימצא קר מחר, אכרות לך את הראש". והוא הבטיח לעשות כך לשרות האמיר.

בנדע לו הדבר, אבי הילד היהודי חשב שהשיג מן מטרתו השטנית: הוא זמן אליו את

שמש בית המרחץ, כי הלה היה חייב לו, ואמר לו: "ידוע לך, כי אתה חייב לי עשר מטבעות"

והלה אמר: "באמת, כמה זה", ואמר לו: "אם תמלא את ההוראה שאני נותן לך, אמחל לך

על כל החוב הזה". והלה השיב לו: "אעשה כל מה שתצווה עלי, כדי להתפטר מנטל ההלוואה".

ואמר לו כהן השקר הנפשע: "נדע לי, שקבלת פקודה מן האמיר להסיק את המרחץ, ומכיון

שיש לי נער שעורר את חמתי, אני רוצה שתודיע לי, כאשר הכבשן יהיה דלוק ואתה מתכוון

לאטום אותו; ואת האדם שאני אשלח אליך לשאול "מוכן המרחץ"? הפוס אותו והשלך אותו

אל תוך הכבשן, חאטום את הכבשן ותסתלק כדי שאתאפשר בדרך זו מן דעתו הרעה". בשמעו

זאת, האחראי על בית המרחץ, מתוך תקוות להתפטר מן החוב, הסכים לעשות כמו שנצטווה.

והוא הלך, ואחוז פחד בגלל איום האמיר, בדליק את הכבשן הרבה מעבר להסקה הרגילה.

וכשהיהודי העריך שהגיע הרגע לאטימת הכבשן, שלך את בנו לשאול "מוכן המרחץ".

(האחראי) השיב "אדוני, זה גם יותר ממוכן: ואם אינך מאמין לי, תיכף תראה", אחז

בילד וזרקו לתוך האש, ואחרי שאטם את הכבשן, הסתלק.

ובכך, כשהאמיר בא להתרחץ מצא את המרחץ יותר קר מאשר בימים הקודמים, אז קרא לאחראי

לבית המרחץ ואמר לו: "לא צויתני עליך להטיק היטב את המרחץ? ומדוע זלזלת ועשית

אותו יותר קר?" אולם הלה נשבע ואמר: "אני השתמשתי בפי שלוש עצים בכוננתי להשביע

את רצונך, ומאיזו סיבה נמצא כך (המרחץ), אינני יודע. ואם אינך מאמין לדברי, בוא

לראות את הכבשן ועל פי הגחלים תדע שאינני משקר". והלה מלא כעס הלך אתו, פתח את

הלוח שכיסה את הכבשן ומצא את הנער יושב כלן רענן. ואמר לאחראי לבית המרחץ:

"מאיפה נמצא הן הנער הזה? ומה הסיבה שהושלך לכאן?" והאחראי לבית המרחץ סיפר הכל

לאמיר ו(הוסיף) שאולי מכיון שהנער הושלך (שמה) שלא בצדק, כבתה האש הגדולה כל כך

של הכבשן. אולם האמיר בחשד שהוא פולט אמתלאות ואינו משמיע את האמת, אמר לו, "הבא

עצים ובנוכחותי הדלק את כבשן המרחץ".

ואחרי שנעשה הדבר, שאל האמיר את הילד למי הוא שייך ומאיזו סיבה הושלך לכבשן, ובשמעו ש(היה זה) בסך הכל מכיון שקרא לעצמו נוצרי ולא רצה לטכול ממאכלים יהודים, רתח מזעם ובלעג לנוצרות (אכ"ן לראת השמים הנה תועבה בעיני החוטא) לקח את הנער והשליכו לכבשן באמרו: "גם אם קודם שככת בכשופים את האש, עכשיו לא תתחמק מידי".

אבל האל העושה תמיד מופתים גדולים ונפלאים, העומד לימין כל אלה הקוראים אליו באמת, באורח דומה למה שארע קודם השתיק את האש של הכבשן ושמר את הילד בריא ושלם. וכשחזר האמיר שוב להתרחץ, מצא את המרחץ יותר קר מהיום הקודם, עד שנראה כאילו נשאר שבוע שלם ללא הסקה. נדהם האמיר על כך, ובא לפתוח את כבשן המרחץ ומצא את הילד יושב בפנים בשמחה רבה, ובכבשן ריח של אש. לא היה בו. אז האמיר מוכה בתדהמה מן הנס הלא יאומן, רץ לדווח על הדבר ל(נציב) שנקרא אצלם "יועץ". בשמעו את הדבר, הוא הזדרז לבוא לכפר וצווה להדליק ששב את הכבשן ובנוחכותו השולח הילד את תוך הכבשן. ואחרי ששם חותם על הדלת ו(העמיד) שומרים, הלך להתרחץ, ובהיותו בתוך בית המרחץ ומול חדר החום הרגיש צינה עזה, יצא מיד ופתח את פי הכבשן ומצא את הילד יושב רענן, וריח של אש לא היה בו. אז חקר גם הוא את הנער, בן מי הוא, ומשמע ש(הוא בנו) של כהן השקר של היהודים הרשעים, ומה שקרה בשדה, כמו שמסופר לעיל, כי בגלל הסכמתו ודבקותו להצהרת אמון לנצרות וטרובו לזהם(במאכלים הטמאים של הוריו, נמסר על ידי אביו לעובש קטלני שבזה של האש, וכי כבר שלוש פעמים הושלך לכבשן ולא נשרף באש אלא להפך, (האש) יותר רעננה אותו וכמו פעם בכבשן הבבלי את שלושה הנערים, אז זמן את אבי הילד ואמר לו: "איזו סנגוריה יש לך לומר לאל על המעשה השטני והנתעב שעשית? אכן אתה חשבת להעלם מעיני האל והאנשים, אך האל היודע את מעשיך וכוונותיך מרעים, לא נתן לך את הסכמתו, אלא הוקיע את אכזריות לבך. אכן אתה שהיית כה חסר רחמנות, שנתת את יוצאי חלציק למוות כה מר, לא היית מוציא אל הפועל, אילו היית תפס שעת כושר? ובכן, משום שעשית את המעשה הממושע הזה וגרמת לנו להיות ששתפים לך שמשיתן הנהעבת, תוטל עליך מיתת המורשעים, שמא שד אחר דומה ישיג לך אותן התוצאות". וכך שלח אותו ומסר אותו להערף מחוץ לכפר במקום שומם, שיהיה טרף לחיות. ואחרי שזמן את הילדים ולמד מפיהם היטב את פרטי ההצגה שהם שחקו בשדות, שלח אותם למנזר בהעניקו להם גם דמי מזונות, לכל אחד כפי שהוא קרא לעצמו (במשחק): לזה שנקרא הגמון, כמו להממון, לאלה שנקראו כומרים או דיאקונים או תת דיאקונים או קרינים. לכל אחד לפי מעמדו צווה לתת כל יום את המצרכים לפרנסתם. זאת רצה שיקרה אל אדון העולם ובורא, לעזרה ולהגנה שלנו הנוצרים, ולציין לכל העמים העולים עלינו מתוך יצר רע את השנאה השטנית לגמרי של היהודים הפושעים אל אדוננו ואלקנו ובנו היחיד ואלינו המאמינים בו באמת, שהרי צריך היה להתמלא נבואת האדון, שאמר לחסרי בינה: "אני באתי בשמו של אבי ולא קבלתם אותי; אם יבוא אחר בשם עצמו, אותו תקבלו, ותמותו בחטאים של מעשיכם הרעים.

אבא תיאודורוס הקדוש, איש אדנה, ספר לנו, ואמר שבשעתו באיזור העיר הקדושם בקינוביון של פנתוקלה ליד הירדן הקדוש, בא מישחו מן הפרובינקיה אסיה, שרצה לפרוש. ואחרי שנתקבל על ידי אב המנזר ובילה בו זמן מה תוך כדי חזק רוחו נוכח שלות המנזר, מאחר שהיה לו זהב, לקח אותו ומסרו לידי אב המנזר, באמרו: מכיוון שנפשי התחזקה, אבי, נוכח השלווה של המקום ואני רוצה, אם אפשר לי האל, שתגלם את ראשי ותתן לי גם את מדי הנזיר הקדושים, ושאוכל להשאר כאן אתכם; קח אפוא את התרומה הזאת ותקציב אותה לכל מה שאתה רוצה" והציג לו את הזהב. אב המנזר, שהיה איש ראוי לשבח, לא הזדרז לפעול בענין קבלת הזהב, אלא אמר לו: "בני, כאן אנו לא זקוקים לזה; שהרי כידוע לך איננו בזבזנים בצרכינו, אלא מתפרנסים איך שבא מדברים זולים, בעודנו חיים במקום שומם. אבל לפי מצוות האדון לך ותן את זה לאחלנו האביונים ועל פי מצוותיו האמינות, יהיה לך אוצר בשמים". אבל האח עמד על קריאתו אליו ואמר: "קבעתי לעצמי, אבי, שבמקום בו אפרוש, שם אתרום את הזהב". והזקן אמר לו: "בני, אם אני אקח אותו, עלי לתת אותו לעניים, שהרי למדו אותנו לא לצבור ממון עלי אדמות". והוא המשיך לומר: "קח אותו אבי, והקצב אותו על פי החלטתך: אם אתה רוצה לעניים, אם אתה רוצה אחרת, כמו שאתה יודע", מאחר איפוא שלא הצליח לשכנע אותו, אב המנזר קבל ממנו את הזהב. ואחרי זמן קצר גלח את ראשו, אחר כך עוד אחרי זמן נוסף נתן לו גם את מדי הנזיר הקדושים.

בהשגחת האל, לא הוציא אב המנזר את סכום הכסף, אלא חכה לראות את התקדמותו של האח. ומחשש לתחבולות השטן, אף אחד, אף לא האח עצמו, לא ידע שהוא שמר את הזהב. ובכך, בתחילה, בלהט הפרישה, (האח) קיים את (מצוות) הכניעה בשלמותה ומילא את התפקיד שהוטל עליו בלי היסוס וברצון. אולם כעקר זמן מה, התחיל להרפות בהשפעת השטן ולא הפגין עוד אותו רצון טוב, אלא לפעמים רטן בלחש: "אני נתתי למנזר די הרבה כסף ואיני אוכל כאן לחם בחינם!" בשמעם זאת, אחרים מן האחים הזדעזעו ובמיוחד אלא שהיו מטבעם יותר פשוטים. בנודע לו הדבר, אב המנזר זמן את האח ואמר לו: "הלא אלצת אותי, אחי, לקבל מידך את הזהב? הלא נתת אותו כדי שיחולק לעניים? אכן לא בהסכמה שלא לשמוע אותך מזעזע את האחים ברטנך? לא ככה (יש להתנהג) בני, שהרי כתוב: הזהרו פן תכשילו אחד מן הקטנים האלה".

אבל גם לאחר שאב המנזר הפנה לאח את דברי האזהרה האלה, ורבים מאלה, בהשפעת השטן הוא לא נסוג מן ההוצאה ששרה עליו במחשבה. משראה אפוא אב המנזר את התמדתו בדרך המובילה אל הרע, יום אחד אמר לו: "בוא, אחי, נרד לירדן", וירדו אפוא השניים לבד. ובעוד מתהלכים על הגדות של הירדן הקדוש, התחיל האבא להטיף לנזיר, והוציא את

צרוך הזהב סגור בחותם,

אותו נתן לו פעם האח, ואמר לו: "האם אתה מכיר אותו?" כן אדוני הוא השיב.
 "ואת החותם המוטבע עליו?" "זה אותו חותם, אבלי", אז אמר לו אב המנזר "קח בני
 את הזהב ואם אתה רוצה לתת אותו לעניים, כמו שקבעת לעצמך, תן; ואם אתה רוצה
 להחזיק בו, תחזיק בו על פי שפוטך; אך בגלל המטבעות הללו אנני מוכן לבטל את
 תקנון המנזר או להכשיל את האחים ולעורר את חמת אפו של אלקים. שהרי אין להעלות
 על הדעת שתחיה בקרבנו פטור משרות, כמו שעושים שאר האחים וגם אני עשיתי בצעירותי
 ונאלץ לעשות לפי כוחי עד היום". כשראה האח את הזהב ושמע את דברי אב המנזר,
 השליך עצמו לרגליו ואמר: "סלק לי, אני כבר נתתי את (הזהב) הזה לאל ולא אקח
 אותו חזרה". ואמר הזקן: "אין האל חפץ בזה, בני: שהרי שלו כל מה שנברא; אף
 הוא חפץ בישועתנו. אך לא מתקבל על הדעת שאני אחזיק בזה עוד". אולם הוא המשיך
 לכרוע לפניו ולאמור: "אני לא אקום מלפני רגליך, אם לא תתן לי את הבטחתך שלא
 תזדעזע ולא תכעס אם אקח את המטבעות". כשראה אפוא הזקן את איתנות דריששו, אמר
 לו: "קום בני, האמן לי: אני לא כועס (עכשיו) תקח את הזהב, וגם לא רוצה להחזיקו
 אני". כאשר אפוא קם האח, התיר אב המנזר את הצרור ואמר לו: "הנה המטבעות, בני"
 והוא אמר: "כפי שהסתחת לי, אבלי, יותר אל תדבר לי עליהם", והזקן אמר בחיך:
 "לא, בני" ובאמרו כך, מול עיניו השליך את המטבעות לנהר. ואמר לאח: "האדון למד
 אותנו לזלזל בכל הדברים הללו, בני? ובכן, בוא לקינוביון ותאבק, יחד עם האחים
 שלך ומלא כל תפקיד מוטל עליך בלי בושח למען המשיח, בזכרך מה שאמר האדון עצמו:
 לא בא בן האדם כדי שישרתוהו, אלא לשרת ולתת את חילו כופר בעד רבים" משראה אפוא
 האח את כוונתו היקרה לאל של אב המנזר נקפו לבו כיראת האל והוא חזר אתו למנזר
 ורכש שפלות רוח גדולה וצייתנות כלפי כלם, ובחסד האל מת באותו מנזר אחרי שנעשה
 כלי בחירה.

-16-

(על פי מהדורת ניסן (עמ' 371-372) ומהדורה נוספת מכתב יד אחר, על ידי E. Meier,
Orientalis Christiana Periodica 17 (1951) n. VIII, pp. 82-90)

כאשר זנחנן את מצוות האל ומרצוננו החופשי עברנו לחטא, אז גם אלקים בגמול לעברותינו
 גרם לנו במידה המתאפשרת מן החומות, ליפול בידי ברכרים, אחרי שהוכחנו את עצמנו
 במעשינו בלתי ראויים לחסדיו הגדולים: בגזרתו הצודקת של האל נעשנו זרים למקומות
 הקדושים כשעיה הירושלמיים וכל האזור נפלו בידי הפרסיים. אז אמנם קרה בירושלים
 דבר שלא יאמן ושראוי להעלותו בכתב, אשר נודע לנו לא מפי אחד, אלא מפי רבים
 והחלטנו לרשום אותו למזכרת לתועלת הזחנית ולקווי בידי אוהבי הבתולים וטהרת הגוף.

אכן, כשהשטלטו האויבים על העיר ועשו טבח באלפים ורבבות רבים, נכנסו לכנסית התחיה של המשיח ארוננו ובשאר המקומות הקדושים: שהרי בהם חפשו מקלט ההמונים, ובעקר בכנסיה הנערצת של האנסטטיס הקדושה. ואז טבחו הפרסים ללא רחמים את כל מי שמצא, בעוד הם בוחרים לעצמם ילדים רבים יפי תאר ובתולות טהרות. ובנסיבות הללו, אחרי שרבים נלקחו לשבי וחדל הטבח הגדול, אז בבטחה עשו הפרסים משתים איש לרעהו בבתים השונים, ובחרשם את מעשה הפשע על הבתולות הנעלות, סחבו אותן להשחתה. ואז בתולה אחת, אמנם כבשת המשיח וכלתו באמת, כשראיתה את ההשחתה הבאה על שפחות האל והרגישה על גופה את דברי דוד: "ראיתי סכלים ונמס לבי" (=מאס: "ראיתי בוגדים ואתקוטטה" תהילים קיט, 158) הכחישה את בשרה בצום (אכן במשך 15 יום לא הסכימה לגעת במזון או משתה ולמרות שרבים עודדו אותה לכך, לא נענתה), ובהתמדה הבלתי פוסקת בדמעות ובאנחות כלתה את שאר כוחות גופה. אולם היא היתה יפה מעל כל הנשים שהיו אתה.

לכן גם זה שהשיג אותו היה איש חשוב בין הפרסים. חברותיה הנזירות אפוא דחפו אותה להשחתה, אך היא מתעבת את צליל המילה עצמה: אמנם נכון הדבר "שרבים הקרואים, אך מעטים הנבחרים". שהרי גם הן היו בתולות אולם רבן לא שמרו את הבטחתן איתנה. לכן ללא הסוס הן המשיכו לאכול ולשתות וקבלו בסבלנות את קלמן השחתתן, ואף עודדו גם אותה (לעשות כך). אך היא באנחות ובדמעות גערה בהן. בשמעו זאת, אדונה כעס עליה, אבל באותו זמן שמר עליה (יִוְפִיָהּ). ערב אחד, בשעה שישב לסעודה עם פרסים אחרים ועם כמה בתולות לכאורה, מזנע על ידי השטן, בתאוותו אליה הוא צווה שתבוא ותשב יחד אתו לסעודה. העבדים שלו גררו אותה בכוח בעל כורחה, ולאחר שישבה לא קבלה מהם שום (מאכל). כשתמה הסעודה, מחומם מרוב היין ומיצר הפריצות, הוא עזב את כלן וניסה לשכנע אותה לשכב אתו. ומיכוון שלא הסכימה, התעורר זעמו והוא הכה אותה מכות כה רבות, עד שהתעלפה; ומאחר שעל אף הלחצים המופעלים עליה, להסכים למזימתו הנפשעת, בכלל לא נכנעה, הוא לקח אותה באותה שעת ערב והביאה על אחד המגדלים של החומה והעמידה על צריח המגדל, ושאל אותה אם היא מסכימה לתכניתו. וכשהיא סרבה שוב ודחתה בתעוב אף את שם הדבר, בדחף אכזרי הוא שלף את חרבו והתחיל לענותה זמן ארוך, ובכל מכה חזר לעורר אותה לזהמת הפריצות. אך הבתולה הקדושה התמידה בכוונתה באדיקות, ואחרי שנתן לה הרבה מכות עם החרב ועשה אותה כלת שותתת דם, ובסוף שאל אותה שאלה וקבל את התשובה (שקבל גם) לקודמות על נדר הבתולים האדוק שלה, צווה על עבדיו לזרוק אותה מן הצריח למטה, וכך גם נעשה באותה שעה. וכך במאבק גברי החזירה לאדון את נשמתה וקבלה את כתר (קדוש): האמונה מדי המשיח האל.

אודות צניעות ובתולים.

ספר לנו אחד האבות הקדושים ספור מלא תועלת רוחנית: בתולה אחד יפת תואר מאד בגופה נלקחה בשבי על ידי אחד השליטים שבין הפרסים: היא התפללה אפוא בכוונה רבה ובדמעות רבות למשיח אדוננו האמת, שישמור אותה טהרה עד הסוף. ונשמעה אצל אלקים תפילתה החביבה לאל באמת, אכן כאשר עמד הפרסי ששבה אותה למלא את תשוקת יום אחד אחרי פרישתם הרגילה של הסועדים אתו, בהיותו הלום מן המשתה, הפרסי האלין והנפשע הזה עורר את שפחת האל להשחתה ולהפקרות. הבתולה הקדושה לומדת חכמה על ידי האל, שלימד חכמה גם יהודית השבור ביותר נגד עריצות אולופרנס, אז בעוד הרוצח ההוא גורד אותה אל המרבץ, היא יצרה את המחזה הזה ואמרה: "מי יתן לי להיות ראויה להיות חברה למיטה של אדוני? אבל מכיון שאני מעכשיו משתוקקת בך כאדון שלי, אני רוצה לגלות לך דבר מתמיה (שיש) לרומאים ואינו מוכר לרבים" והלה אמר: "דברי" והיא אמרה: "מוכר לי צמח שלרבים אינו ידוע: אם איש לוקח וטוחן אותו ומן המיץ של הצמח מושח את גופו, לעולם לא ייגע ברזל בגוף של האיש שנמשח: והמופקר הזה אמר: "בינתיים תמלאי עכשיו את רצוני ובשעת כושר תראי לי את צמח" אך היא אמרה "אי-אפשר שזה ייקטף על ידי אישה שנטמאה כל אם לא נעשה כך, לא פועל נגד הברזל". ואמנם בסוף הוא נשנע מלהתקרב אליה בערב הזה והיא נמלטה לבינתים ממעשה הפריצות. למחרת בבוקר, אפוא, הלה אמר לה: "בואי עתה, תראי לי את הצמח שאמרת לי", והמבורכת יצאה אתו לבד והתמלדה פנים וקטפה צמח אחד באמרה לו: "הנה, זה הצמח" והכרברי אמר לה "ואיך יודעים, שהזו פועל כמו שאמרת?" והיא ענתה: "מעך אותו ומשח לך מגופך באיזה מקום שאתה רוצה, ותו ותעשה נסיון עם חרב ותדע יעילותו".

אודות בתולה קדושה אחרת שנאבקה באותה צורה כנגד אותם הפרסים. גם את הספור הזה, אותו שמעתי בגרסה אחת מפי רבים, השבתי למחאים להעלותו על הכתב לתועלת רבים. בתולה אחרת נלקחה לשבי על ידי אחד השולטים אצל הפרסים, וגם היא היתה יפת תואר מאד בגוף, כמו המוזכרת לפני. היא התפללה אפוא בדמעות רבות לאדון המשיח, כדי שישמור אותה טהרה עד הסוף, ותפילתה האדוקה באמת והחביבה לאל נשמעה. ובכל כשעמד הפרסי ששבה אותה למלא את תשוקתו, יום אחרי פרישתם של הסועדים אתו, הלים מן היין להשחתת הבתולה הקדושה, עורר אותה להפקרות. ובכן הבתולה הקדושה לומדה חכמה על ידי האל, שלמב חכמה גם את יהודית הגבורה ביותר נגד עריצותו ופריצותו של אולופרנס; ואז בעוד שהאויב גורר את כבשת המשיח למרבץ עצמו, הוא יצרה את המחזה הזה, ואמרה לו דרך מתורגמן: "מי יתן לי להיות ראויה להיות חברה למיטה של אדוני? אבל מכיון שמן הרגע הזה גם אני אוהבת אותך כאדון, רוצה אני לגלות לך דבר מתמיה שיש לרומאים ואינו מוכר לרבים". והלה אמר: "דברי" ואמרה העלמה הקדושה: "יש צמח לא ידוע לרוב, שאם איש קוטף וטוחן אותו ומושח מן המיץ שלו את גופו, לעולם לא ייגע ברזל בגופו" והמופקר הזה אמר: "עכשיו תמלאי את רצוני ובשעת כושר תראי לי את הצמח" "אי-אפשר שזה ייקטף על ידי אישה שנטמאה, אלא מבתולה טהרה ולא מנוסה בכלולות, כל אם לא נעשה כך, כוחו הנפלא להתנגד לברזל אינו פועל".

אך הוא, מתוך דאגה לעצמו, לא הסכים בכלל לעשות זאת. בשאיפתה לסכן את חליה למען ארוסיה למשיח, מעבה את הצמח ומשכה מן המיץ את צוארה, ואמרה לו: (ותן) (מכה) בכל כוחך על גרונני ומעצם הנסיון תלמד את יעילות הצמח. שהרי הברזל כלל לא ייגע ב"י". והוא משוכנע מדבריה, מתוך פעולת השגחת האל, וסבור שמן הנסיון יצא לו איזו עזרה בעת מלחמה, תפס את החרב בידינו ובכל הכוח הוריד אותה על צוארה הבתולה הקדושה ובמכה אחת ויחגדה כרת את ראשה הנערץ והמהולל. כשתפס אפוא את התעלול שנעשה לו התחיל לחרוק את שיניו, אבל בעשות זאת לא עשה עוול לכבשת המשיח הטהרה ביותר. אכן היא השיגה את מטרת מאבקה עבור בתוליה ועוד יותר, קבלה פרס הנצחון מידי המשיח מלך השמים.

ואמנם בינתללים הוא נמנע ממנה בערב, ולמחרת בבוקר (ר' ע) לה: "בוואי, תראי לי את הצמח שאמרת" והמבורכת יצאה אתו לבד והעמידה פנים ובקטפה צמח אחד אמרה: "הנה, זה הוא" והברברי אמר לה: "ואיך יודעים שהנו פועל כמו שאמרת" וזו היא ענתה: "מעך אותו ומשח חלק מגופך ותעשה נסיון עם החרב, ותראה את יעילותו" אך הוא, מתוך דאגה לעצמו, לא הסכים לעשות זאת. והבתולה הנהדרת באמת בשלפתה לסכן את חליה למען ארוסיה לאדון המשיח, מעכה את הצמח ומשחה את צוארה ואמרה לו: דרוך את החרב בשתי ידיים ותן (מכה) בכל הכוח על גרונני ומעצם הפעולה הזאת תלמד את יעילות הצמח הזה". והוא, בהשגחת האל משוכנע מדברי (הקדושה) הבלתי נשכחת וסבור שמן הנסיון יצא לו עזרה כלשהי בעת מלחמה, תפס את החרב ובכל הכוח הוריד אותה על צוארה ובמכה אחת ויחידה כרת את צוארה הקדוש. כשתפס אפוא את התעלול שנעשה לו בידי הבתולה הקדושה התחיל לחרוק את שיניו אבל לא עשה לה עוול. אכן היא השיגה את מטרת מאבקה עבור בתוליה ואחרי שהשאירה דוגמה לאלו הבוחרות בחיי הבתולים, קבלה את הכתר מן המשיח אלקנו. לו התהילה והעצמה עם האב בורא העולם זרוחו המחיה, עתה ותמיד ולעולמי עולמים.